

שו"ת
זרע
אמת

למחבר ישיבת אל חכמה
אב"ד פוזנא

גירסה חפץ חיים 17 ירושלים

שאלות ותשובות זרע אמת

להגאון רבי ישמעאל הכהן זלה"ה
אב"ד מודונא

גירסה חפץ חיים 13 ירושלים

נדפס פעם אחת ע"י הרב המחבר זלה"ה בליודו תקמ"ו

ועתה יוצא לאור בעריכה מחודשת בתוספת מראי מקומות,
השמויות והנהגות מכת"ק המחבר וז"ל
על ידי המכון להוצאת ספרים וכתבי יד
אהבת שלום - יד שמואל פרנקו
שנת ה'תשפ"ב

1. The first step is to identify the problem.
 2. The second step is to define the problem.
 3. The third step is to analyze the problem.
 4. The fourth step is to develop a solution.
 5. The fifth step is to implement the solution.
 6. The sixth step is to evaluate the solution.
 7. The seventh step is to monitor the solution.
 8. The eighth step is to maintain the solution.
 9. The ninth step is to improve the solution.
 10. The tenth step is to document the solution.

[illegible]

גם שם פולס והערכה הדרושה שיש לה בין רכשו השתכר אחריו. לכן בלי ההדא
 וזלזול אלא לא ידענו וסבא מנחם בן זכריה בריה' פסמים הרבה לשפלה
 אפלה כבוד ודוד, מאמר לאו ענין עד היותו בליוויו שפלה על סמלית הדיקטא ספר
 ז'ל, כאשר שם סבא דרואס ענין לגד ענין על הדיקטא והנהגה של תולד את
 ה"א, ולרוב יחבובו עוד כסא השיקו מוט ספקס רבים ולא המוזק לביאט הספר לאור
 עולם כלי' ספרים הדרוים באיזה מקום: "זקן עתה ראות' ספר יראה אשר עתה החל
 הבס' על מוטח הדיקטא וס' לרוב המושק הדיקטא בדת ארוב ב' עילא מרד' ספר
 ספר ג'ר' אבד' וס' דקל' מורג, זה סמו אשר יקראו ספר ורע אמת, מאהה אבס'
 חס' א' עמר עד שרש זה ותכלה אלא וסלסל בחכמה תחריטס וקפאית, ע"ש יאורח עינך'
 [ספר ד. ו] לא: "זקן נעלמה למוסרס בראס ספר ורע אמת ספרס וס' לרוב המושק
 שרד' שישטל הבס ג'ר', ומרגע נראה ל' איזה דף ספרספסס, ויהיה לרוב ג'ר' וסא
 ב'דון וס' ה', וסלסל תחבטונו ורוע' לביח'ל' שיחורו לבד, נראה אלא אפסס' ק'
 למקס אפסס' וסלסל תחבטונו ורוע' אפס' ע"ש [ספר כ'ר], וזכנת אלא הלשונות עד
 למאס על ספר לשונות של חבה בדרת כסד והנהגה, ואס ארז וקען מלאס ואס
 וסלסל על הדיקטא כסר' [מחוק ברה', כססס לכל ספר דרע אמת וסעסס
 ע"ססס סבא סבא ה'

עם סבאט ראש ליל שטער, הרב בעל שד"ח חמד אלהה (חלק ו), כלל הוסיקס טען
 "אז אים מ'זיך, צווישן דעם אלטן ביהמ"ד און ביהמ"ק הוסיקס, רבי דוב סאטמ
 שרייבט ערשט ערשט און קאנטראולירט מיטן סעקרעטאר (ד"ר סימן ע"א), וועלכע
 רבנות האטן דערמאנט אלהה ווערן דאס אלטע אלטע בעל אמת - וועלכע טרעב
 אים אים ביי דעם ביהמ"ד, שרייבט דאס נאך נאכטע ביהמ"ק, ווערן אים אים ביהמ"ד
 ווערן."

6

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

[illegible][illegible]

לחמנו כימי העומר משום איבת, וטעם אחר
בימים אלו, ועוד בעניני מנהגים

סמן ל' שני ימי חג

הלכות יום טוב

לחמנו מירושלם לחול אחר שנתנו לאכל, וטעם
ואוכל, ובדין הערפה בראדוריתא

סמן ל' שני ימי חג
אם מותר לחמנו סוף בורש להפיק צמח מי חמץ
בשבת, ומותר חמץ הנכון לטבילת העשירי בליל ט"ז

סמן ל' שני ימי חג
אם מוקצה בטל ברוח

סמן ל' שני ימי חג
שבת מוטען בירושלם ובתענית, ובגדר חמץ ישאול
נפח

הלכות חול ומועד

סמן ל' שני ימי חג
מי שלא יכל להסתפר בערב ירש משום חול ומועד
אם יסתפר בחוה"מ

הלכות תשעה באב

סמן ל' שני ימי חג
מי שאינו צם מחמת חולי בדי צומות או בשאר ענין
שקבלו, אם צריך התרה

סמן ל' שני ימי חג
בענין תפילות לאבי הבן מנדק ומזהל בשבת שול
בז' ת"ב

סמן ל' שני ימי חג
אם מותר לגנוח בבית ישראל להסדוח בשרים בזה
ותבאר ללבוש משיבטם אב

סמן ל' שני ימי חג
שבת קמה בשערה מפסקת אם יחשב להבטיל
אם מותר לתת מי בוסר או חומץ בתוך התבטיל

סמן ל' שני ימי חג
אם מותר למבטל ולשטם בליל ח' ת"ב שחל בשבת
הל ליל טבילת במוצאי ח' בדי תחוך וחתוך

סמן ל' שני ימי חג
אם מותר למבטל ולשטם בליל ח' ת"ב שחל בשבת
הל ליל טבילת במוצאי ח' בדי תחוך וחתוך

הלכות תענית

סימן ס"ג שני ימי חג
קיבל תענית בשערה אם צריך התרה

סימן ס"ד שני ימי חג
בי' כוכבים אפילו קטנים ודקיקי נזהר האם הוא לילה

סימן ס"ה שני ימי חג
אמר אהא בתענית אם זכר ותקיים התנאי, ולא קיבל
במנהגו, אם חייב להתענות

סימן ס"ו שני ימי חג
אם קוראים ויחל בתענית בדין אף בשאר עשרה
מתענים

סימן ס"ז שני ימי חג
אם מותר ללעוס עץ מותק בתענית ולפלוט

סימן ס"ח שני ימי חג
הכריוז הקהל על יום תענית, האם במקום צורך יכולים
להסדור, ואם צריך התרה

סימן ס"ט שני ימי חג
האם צורבא מרבנן ראוי לו להרבות בתענית

הלכות יום הכיפורים

סימן צ' שני ימי חג
ביאור למה צריך עשרה בתענית החדשים שנהגים
בעריות

הלכות סוכה

סימן צ"א שני ימי חג
ברבתי הרמ"א סוכה ששאה במקום טעמטור
פסולה, ובארה סוכ צער איירי

סימן צ"ב שני ימי חג
ירדו גשמים בליל יו"ט ואכל כזית בסוכה וזמר
סעודתו בבית, הוכן יסדך ברכת המזון

סימן צ"ג שני ימי חג
ירדו גשמים יוש לו גג העשיר למנוח ולמנוח, האם
יבדק על הסוכה כשיפתח הגג

הלכות לולב

סימן צ"ד שני ימי חג
לולב שהתחזקתו שילי מתחלת ברייתו עלה אחר

סימן צ"ה שני ימי חג
מה ישל תחילה לולב או אחר

ספר
בכתבי
הקדוש

עבודות והסגות הלכות והליכות
מסעדיהם הקדושים של
דבינו הבעל שם טוב והלמידיו זי"ע

מהדורת געשיטעטנער

גירסה חפץ חיים זצ"ל ירושלים

לפני ספר השלם נדק ומשקט ומשקט (מס' א ג)

מילא בפה אדני סודי ודבי הקדוש ויל [רבי חיים מאיר
דזאל, השרף ממאליניצא] - אם אמר דברי מוסר
השכל ודע, היה אומר אחר כך: אמת שספרתי לכם מעשה
- כי בדרך השלם הוא אם אומרים להם דברי מוסר הנאמרים
באמת, הם נוטים הסכמה על דבריו, ואינם משימים על לבם
שעשו כן כמו שעשע - לכן אהובי בניי, לא ספרתי לכם
מעשה יפה, רק דעו כי ימים אלו הם מיסודי התורה והמצוות
והנני לבנכם לקיים זה, ויהיה טוב לכם בזה ובבא.

חוממות נשמת ישראל (בהקדמה)

ספר

בכתבי הקודש

שער התורה

עובדות והנהגות, הלכות והליכות, ענינים נראים
ונפלאים, מעבודתם ומסירות נפשם,
על התורה ועל העבודה וגמילות חסדים

מקיץ וכלוקט מספרי הקדושים אשר בארץ חבה
רבינו איש אלקים קדוש ישראל עיר וקדוש בן שמואל
נחית להאיר לארץ ולדורים עליה רבן של כל בני הגולה

מורנא רבי ישראל בעל שם טוב ז"ע

אשר אור תורתו אורח מסוף העולם ועד סופו והארץ האירה מכבודו

ותלמידיו אנשי בנסת הגדולה ותלמידיו תלמידיו
צדיקי הדורות אשר לאורם נלך ונסע עד ביאת יען

במשכנות ורב משוכנים, מאמרי קודש וחידושי תורה,
מוסרי השכל, עצות נפלאות, ופנינים יקרים

שנת תשס"א ל"ק
פנה"ק ירושלים תובב"א

בדרכו

גירסה חפץ חיים 13 ירושלים

בדרכו

**מאמרי דעת ומחשבה
בעיקרי אמונתנו**

מסודרים
על סדר פרשיות השבוע
על פי ביאורי
מהר"ל מפראג זיע"א

נכתב בחסד ה'
ע"י
יהודה פולישוק

ירושלים - התשפ"ב

לזכר עולם נשמות סבינו וסבתינו

הרב החסיד ר' בצלאל

קר מאיר לוי ז"ל

האשה החשובה מרת מאטיל

בת שלמה לוי ז"ל

סבי הקדוש ר' יואל

קר שלמה פליישמן ז"ל

הרה"ח ר' דפאל משה חיים

קר אברהם שמעון ליפשיץ ז"ל

זכו להורות ישרים ומבורכים, שמשפטים בדרך התורה והחסד
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמות

אדון מ שמואל הכהן
ר' יעקב מ דוד הלוי
שרה רייזל בת ר' גרשון
מרים בת ר' שמוחה

מצבת זכרון

למורי ורבי

ר' משה שפירא זצ"ל

שלימדני "חיי עולם נטע בתוכנו"
תלמידו,
ישראל מאיר

הקדמה

וְיָקָם בְּלִילָה הוּא וַיִּקַּח אֶת שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֵת שְׁתֵּי שְׂמֹחָתָיו
וְאֵת אֶחָד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יַבֶּק. וַיִּקְחֶם וַיַּעֲבֹרֶם
אֶת הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת אֲשֶׁר לוֹ. וַיָּתֵר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ
עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיָּנֻעַ בְּכַף יָרְכּוֹ
וַחֲסַק כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהֶאֱמָקוֹ עִמּוֹ. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה
הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה
שָּׂמָךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שָׂמָךְ כִּי אִם
יִשְׂרָאֵל כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשִׁים וַחֲוָכָל. (בראשית לב.
כב-ל.)

רמ"ה שנת פסח קמ"ט וזמן פליטה. (פולין 5, א"ה)

חמש שנים חלפו מאותו היום המד והגמדה שכבה מאדו של עולם ונסתלק מיד הגאון רבי
משה שפירא זצ"ל. מאז חפצים אנו תלמידיו ושומעיו לקחו להמשיך בדרכו ולמצוא את הנו
שיאיו מעט את החשיכה שירדה לעולם עם הסתלקותו.

לימוד תורתו שאנו משתדלים להמשיך מיד שבעה הוא נחמה פורתא ועד קטן שמאיר בתוך
החסרון הגדול. אולם, אי אפשר להסתפק רק בלימוד שאין בו מעשה, שהרי כל מי שהתקרב
מעט לדמותו הגדולה של הרב זצ"ל והכיר את התביעה הגדולה שתבע מכל מי שבא ללמוד
ולהשתעשע בדברי תורתו העמוקים והנעלים, יודע שדווקא מאיתנו להפוך את דברי התורה
לתורת חיים ולמעשים שמשנים את אורח חיינו הנמוך. לבזה יותר ויותר, אי אפשר להסתפק
רק בלימוד, והחובה היא להביץ מהו המעשה שדברי התורה הללו מחייבים אותו.

במשנתו של הרב צ'לי, מלחמת יעקב בשור של עשיו עד עלות השחר היא מלחמתו של הדור שלנו, והיא היסוד להבין את מה שהוא ראה כתורת החיים של דורנו.

יעקב אבינו נקרא "איש תם", המשמעות של התמימות של יעקב אבינו היא, בזה שכל מה שהיה שייך לו יצא לפועל ואפילו דבר קל שבקלים הגיע אל תכליתו ולא אבד וזה הטעם שיעקב אבינו לא מת (ענין מאמר לה פרשת תרומה), אצל יעקב אבינו לא שייך מיתה ששום שכל מחוץ לחיים יצאים אל הפועל ולא הולכים לרק.

כשיעקב אבינו יצא בחזרה לארץ כנען מבית לבן נאמר "למקנהו עשה סוכות", ובטור (א"ח ת"ז, א) מופיע שהוא המקור לסביבת דין ישיבה בסוכה, והקשה רבינו צ'לי, מדוע אנו יושבים בסוכה? יעקב אבינו עצמו ישב בבית ולא בסוכה, כפי שנאמר שם "ועקב אבינו נסע בסוכתו וכן כל ביתו".

וביאר רבנו צ'לי שמקנהו של יעקב אלו אנטון, בני ישראל שנקראים מקנהו של יעקב, וכוח הדעות שלנו מגיע מהחיים של יעקב אבינו.

כשיעקב אבינו נטבם עם שור של עשיו עד "עלות השחר", הכוונה היא, שהוא נלחם על מה שיקרה בעלות השחר, שכיבוש זה הדור האחרון, הזמן של החשיכה הכי גדולה בטרגם יוצאן אחד של שחר זה הדור שלנו דור האנושות, עשיו כבר ויתר ליעקב על הכל, אבל המאבק עם שור של עשיו היה על אותם "פכים קטנים" שעליהם שור של עשיו לא הסכים לוותר ליעקב אבינו נלחם וסיכן את חייו בעבודתו, ומה הסיבה שהמלחמה הייתה דווקא עליהם? ביאר רבנו צ'לי, שהפנים הקטנים הם הדור שלנו, בזמן שאנציו של יעקב נראים בדיוק כמו בני עשיו ולא ניתן לאות כלל הבדל ביניהם לבין בני עשיו, והטענה של עשיו שהם שלו משום שהם נראים כמוהו ועליהם לא תחול ברכת יצחק ליעקב, דווקא שם מתנהלת המלחמה הגדולה, שיעקב אבינו אינו מוותר אפילו עליהם, ומסכן את חייו וחוזר עבורם את מעבר יום נלחם עד עלות השחר כדי להשאיר גם את אותם, אלו שאיבדו את צורת יעקב ודומים יום לעשיו.

הסוף של מלחמת יעקב בשור של עשיו הוא "שלחני כי עלה השחר", יעקב אבינו מבקש משה שיחזה על הגדת ומשה לפני "עלות השחר", שור של עשיו מודה ואומר לו "לא יקרא שור שמן יעקב כי אם ישראל כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל". כאן יעקב מקבל שם "ישראל" החדוש שהתחדש בשם "ישראל" שישאל אף על מי שחטא ישראל הוא ובסופו של דבר הוא חלק מכלל שנשא שייך לעם ישראל, עשיו היה ישראל מומר והמרת הדת שלו הלא, אבל ישראל אף על מי שחטא ישראל הוא.

אז בארנו "יחזקאל אדוני" פועלים להמשיך את המהלך הזה אותו לימד הרב צ'לי שוב ושוב ולא הניח לנו לוותר על אף נשמה מכלל ישראל, לימוד שיש בו מעשה, לעיתים גם במלחמה ותאבק ותקשי עצום להילחם בשור של עשיו, ולא להניח לו לקחת מאיתנו אפילו נשמה אחת גם כשכבר לא ניתן לאותה את צורתה חלק ממי יעקב.

לעיתים אנו שומעים את הטענה, מה לנו להמשיך כל כך במי שנמצא מעבר למעבר יבוס? עליו להשיקע קודם כל בקירוב הקרובים שחבר נמצאים בחור ונולדת.

הקדמה

כביכול אלה עניי עידנו ואלה אינם חלק מהאחריות שלנו, יתכן שהיא הגורמת ומביאה עלינו את הנסיגות הקשים כל כך של הדור הזה, התביעה העיקרית עלינו לא לוותר על אף אחד מנשמות כלל ישראל ולמצוא את הדרך לשים שם "ישראל" על כל אחד ואחד. אין לנו את הזכות להסתר ממנה עד עלות השחר שנומה לאות בגאולת ישראל השלימה.

במפת הספר, ברוצני להדגיש ולומר שדברי התורה שנכתבו בספר הזה, אינם אלא לפי הבנת הכותב בלבד ואינם מתיימרים לכתוב את שיעורו הרב צ'לי, אלא לפי הבנת הכותב והבנתו ונכתבו "בדרוכו" כפי שהדברים הובנו. המלאכה הגדולה של הוצאת שיעוריו מסודרה למשפחת הרב צ'לי ואין רשות להוציא את שיעוריו ללא אישור והסכמת בני המשפחה כפי שביקש בצוואתו.

וכאן המקום להודות בראש ובראשונה למשפחת הרב צ'לי ובמיוחד לבנו **הגאון ר' אברהם שפיטא שליט"א** שפועלים לילות כימים להפיץ את דברי תורתו באופן המתוקן כפי שכתב בצוואתו ולהמשיך את הבית מדרש הגדול הזה שיהיה שפתי דובבות בקבר.

לא היה עולה בידי לשלוח את המאמרים מידי שבוע ללא עזרת חבר ידידים מאמינים ובראשם ידידי היקר הגאון ר' שלמה קושלבסקי שליט"א שמשמש חברותא נאמנת בכל העשייה שלנו ובמיוחד בחיבור הזה. יחד איתו מסייעים מידי שבוע הרבנים החשובים ר' משה שחור שליט"א שפועל רבות ונצורות במסגרת פעילות הארגון והרב ר' אהרן קרביץ שליט"א שידו עט סופר.

זה המקום להודות ולהלל על זכות גדולה שזיכני הרב צ'לי להכיר מקרוב את מי שעומדים מאחורי העשייה העצומה של לימוד התורה לכלל ישראל בדורנו ובראשם מי שהרב כיה **"גדול הדור בחסד" הרב זאב וולפסון צ'לי** וממשיך דרכו, ידידי היקר **הרב אהרן וולפסון שליט"א** שעמד ועומדים לימין העשייה החשובה ועימם ראש ישיבת נוהרא הרב **הגאון אברהם גרינבוים שליט"א** שאני חב לו הכרת הטוב גדולה, אשר אינם חוסכים מאומה למען הכלל.

ואסיים בברכה שיקבלתי מהרב צ'לי בימים בהם התחלנו להקים את הפעילות הגדולה והייחודית תורו בה ביותר, ועלה בליבי החשש שמה הזמן הרב שמושקע בפעילות יבוא על חשבון זמן החינוך של ילדי היקרים, כשהעלתי חשש זה בפני הרב צ'לי נענתו שלא זו בלבד שלא אנוק מכן, אלא שכל מי שדואג לילדיו של הקברה הוא בעצמו יבוא לחינוך הילדים שלו. וכאן המקום להודות לאשתי היקרה **מיכל** היוו שלקחה על עצמה את עול גידול הילדים וכל אשר לי שלה הוא.

יהי רצונה להמשיך ולעשות למען הכלל ולראות בנחתם ירושלים במהרה כימני אמנו

תוכן עניינים

ספר בראשית

מאמר א' - ביטור חלקי הבריאה בכוח ובפועל..... לג
פרשת בראשית - עניינו של החומר ההיולי שהוא תחילת הבריאה, שהאופן שבו הקב"ה ברא את העולם מחייב השלמה, וזהו התורה שמי שדואה אותו משתומם ומתנועע להשלים את החסרון.

מאמר ב' - עניין השבת וה'שבע' בבריאה..... לה
פרשת בראשית - שביתת היום השביעי כחלק ממלאכת הבריאה מחייבת את הבריאה להגיע אל תכליתה, וזה עניינה של 'שבועה' שבמספר שבע טמון דבר שמחויב המציאות.

מאמר ג' - דרגת האדם הראשון **קודם החטא**..... לח
פרשת נח - המצוות הן תולדותיו של האדם ממש, אף יותר מצאצאיו, משום שהמצוות נחשבות לחלק מעצמותו של האדם והיחס של המצוות לאדם הן כיחס הפירות לעץ.

מאמר ד' - עניין מידת 'נורא'..... מ
פרשת נח - גזל הוא ביטול עצם הקיום של העולם בדרך של משא ומתן, ולכן במקום שיש גזל אין מקום למידת ארץ אפים שהיא מקיימת את העולם בזמן שיש חטאים ומאפשרת זמן לתשובה.

מאמר ה' - עניין מידת 'גדול'..... מב
פרשת לך לך - אברהם אבינו הוא הגדול שבענקים ומידתו לחבר את הבריאה כולה ולכן הוא כולל את שאר האבות לא רק מכך שהיה אביהם, אלא משום שעניינו לחבר את הבריאה לאמונה ולנהלך אחד.

מאמר י"ד - בית המקדש מחבר עליונים ותחתונים סג
פרשת ויצא - בית המקדש הוא מקום החיבור בין עליונים לתחתונים ולכן
 נקרא צוואר כי מקום הדיבור הוא מקום החיבור באדם בין כוח הדעת שבמוח
 לבין כלי המעשה.

מאמר ט"ו - בענין העיקר להאמין בכל דברי הנביאים סז
פרשת וישלח - מקור הנבואה הוא מחכמה של השכל הפועל ולכן איננה בת
 שינוי והפרה, אבל הבטחה אלוטית יכולה שתשתנה לפי מעשי האדם.

מאמר ט"ז - עיקר מעלתו של ישראל היא שהם מקור ברכה סט
פרשת וישלח - החילוק בין תכונות ישראל שנמשלים לריבוי כחול הים, לבין
 השייכות שלהם לריבוי כסוכי השמים, מתחלקת בין מעלתם ביחס לעצמם
 שהם מקור ברכה כחול הים, לבין היחס לאומות העולם שבו הם כסוכי
 השמים.

מאמר י"ז - יוסף הוא הכוח היחיד שעומד מול חכמת יוון עב
פרשת וישב - יוסף מייצג את היופי האמיתי שעומד כנגד היופי המזויף של
 יוון, ולכן יוסף הושלך לגור שיש בו נחשים ועקרבים שהם כוחות הכפירה
 שרק יוסף יכול לנצח.

מאמר י"ח - מלכות יוון מבטלת את הנבואה עה
פרשת פקדו - יוסף ביקש לזלזל את המצרים משום שעל ידי כך, הם נכנסו
 כמו ישראל למערכת שהיא מעל הטבע וזה הכוח של ישראל שעומד מול יוון.

מאמר י"ט - ה' אחד זוהי מידתו של יעקב אבינו. עז
פרשת ויגש - הגילוי של אחדות ה' בא דווקא מתוך חסדו וייסורים ולכן
 יעקב קרא קריאת שמע כשראה את יוסף.

מאמר כ' - תפקיד האבות ותפקיד האמהות של כלל ישראל עט
פרשת ויגש - מצוות עשה הן החכמה של התורה ולכן האבות קיימו אותן
 גם לפני מתן תורה, כי הן שייכות במיוחד לאבות, מצוות לא תעשה אי אפשר
 לקיים לפני מתן תורה והן שייכות לאמהות.

מאמר כ"א - המעלה העיקרית של האדם נמצאת בעולם הבא שלו. פב
פרשת ויהי - העולם הבא הוא עיקר מציאותו של האדם ולכן קבורת המת
 שהיא המעבר לעיקר נקראת חסד של אמת, ויש ענין מיוחד של תפילה של
 אדם על מקום קבורתו ואופן מיתתו.

מאמר כ"ב - חובת ה' בחינת שמור מה
פרשת לך לך - כל התורה נכתבה בבחינה של זכור ואין לה שייכות לזמן
 המדינה שלה, אבל במשנה תורה התחדש שישאל הם מצווים על קיומה
 של תורה ולכן כתבה משה בבחינת 'שמור'.

מאמר כ"ג - ענין ברית המילה של אברהם אבינו מח
פרשת וירא - ענינה של כל ברית היא בריאה חדשה שעליה נסמך הדבר,
 וברית המילה של אברהם אבינו לקח עצה מבני בריתו כי כאן נכנס למציאות
 חדשה של ברית אחרת.

מאמר כ"ד - חסד הוא שורש הבריאה ותיקונה נ
פרשת וירא - כל מעשה חסד מחייב גמול עם הנותן ולכן נקרא שמו 'גמילות
 חסד'. נתינת מתנת חסד היא ההכרה שאין לאדם שלמות בפני עצמו, אלא אם
 כל המציאות תהיה שלמה ובה הוא מצטרף ליסוד החסד שבו נברא העולם.

מאמר כ"ה - מהו יופי אמיתי ומהו יופי מזויף נב
פרשת חיי שרה - יופי אמיתי מעיד על התאמה מלאה בין הגוף לנפש ועל זה
 לא נאמר שיקר ה' והכל היופי.

מאמר כ"ו - ענין מצוות 'צדקה' שהיא יסוד הדת נד
פרשת חיי שרה - צדקה וחסד הם יסודות דת האמת משום שהחוב של
 טובע מההנהגה של האדם את חובות כלפי הציבור ולכן הם מקור גם לעמוד
 התורה ולעמוד העבודה.

מאמר כ"ז - ביאור ענין הצורך בתפילה נז
פרשת תולדות - בורא העולם מתאזר לתפילה הצדיקים משום שעל ידי
 תפילתם חוזרת המציאות למצב של ללא גבול, והצדקות מפסיקות משום שהן
 משיגות את יעדן.

מאמר כ"ח - סיבות ההתנגדות של עשיו ליעקב. ט
פרשת תולדות - יסוד מלחמת בני עשיו ובני יעקב טובע מהדמיון שיש
 ביניהם ומשם יש ריחוק על צורת האדם האמיתית.

מאמר כ"ט - המיקום מאפשר קיום וזהו מקום בית המקדש סא
פרשת ויצא - יעקב אבינו תיקן תפילה ערבית שענינה קיום של כלל ישראל
 גם בעת צרה, וזה נעשה דווקא במקום המקדש לזמן שהקיום של ישראל
 הוא גם בעת חורבן.

מאמר ל - ביאור עניין השכר על המצוות.....קה
פרשת יתרו - שכר ועונש אינם נמדים מעצם מעשי המצווה והעבירה,
 אלא שעצם מציאותו של האדם היא החיבור של עליונים ותחתונים ומעשיו
 עצמם הם שמקריבים או מרחיקים אותו לחילה מהחיבור הזה והוא עצם השכר
 והעונש.

מאמר ליא - בריאת השמים והארץ עניינם ההתאמה בין דין לחסד.....קה
פרשת יתרו - בריאת השמים והארץ, הם עיקר הקיום של הבריאה שיש בה
 גם מהלך של חסד וגם של דין ולכן דין שדן דין אמת, נעשה שותף להקביה
 במעשי בראשית.

מאמר ליב - המצוות הן מציאות מוכרחת ולכן לאו ליהנות ניתנו.....קי
פרשת משפטים - האופן של מסירת התורה לישראל היא קודם כל בהכרח
 ורק אחר כך בציון הברית של 'נעשה ונשמע'.

מאמר ליג - ביאור עיקר החילוק בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה.....קיב
פרשת משפטים - חוש הראיה תופס מכלול וחוש השמיעה תופס פרטים.
 תורה שבכתב שייכת לראיה ולכן בני ישראל דאגו את הקולות במעמד הר סיני.

מאמר ליד - מעלת העושר בעולם והטעם שדברי מכבד עשירים.....קיד
פרשת תרומה - עושר איננו כמות של כסף שיש לאדם, אלא האפשרויות
 שהכסף מעמיד לאדם ולכן השבח בחלקו הוא עשיר באמת, משום שהוא
 מנצל את כל מה שיש לו.

מאמר ליה - במה יעקב אבינו היה נחיר האבות והטעם.....קטז
פרשת תרומה - המשכן עשוי כצורת האדם ולכן הברית התימון נעשה מעצי
 ארזים של יעקב אבינו, שהוא הצורה השלמה של האדם והמקור לכלל
 ישראל שהם צורת האדם של הבריה.

מאמר ליו - נס סקודה בתוך מהלך הטבע מגלה מציאות גבוהה יותר...קכח
פרשת תצווה - נס מרים בא במהלך טבעי, משום שעיקר עניינם של
 ארסוורוס היה מרידה במלכות שמים והעמדה כביכול של מלכות אחרת.

מאמר לז - תפקיד הכהנים בבית המקדש להיות חיבור בין הטבע למה
 שמעל הטבע.....קכ
פרשת כי תשא - שמן המשחה והשמן שדלק במזורה בבית המקדש הם
 חידוש של שייכות של דבר טבעי, לעבוד למה שמעל הטבע שאין לו כלי.
 ולכן שמן המשחה קיים לעתיד לבוא וזה עניין נס החטאת בנח השמן של כהג.

מאמר לב - עניני המיוחד של רחל אמו.....פד
פרשת ויחי - רחל היא בית ישראל ובה טמון כוח החידוש שיש לכלל ישראל
 לחדש תורה שבעל פה ולכן היא נקברה בדרך בנפרד משאר האבות והאמהות.

ספר שמות

מאמר לכ - מעשי הניסים בתורה הם יסוד מעשה אבות סימן לבנים...פט
פרשת שמות - מכיון שהאבות הם שורש לכל עניין ישראל, התורה מפרטת
 את מקריהם לפרטי פרטים וזה נתון גם לבנים את כוח החידוש שיש באבות.

מאמר לכז - השם הגדול הוא השם שמהווה את הבריאה.....צא
פרשת וארא - השם 'הגדול' שמתגלה ממתן תורה, הוא גילוי גבוה יותר
 מהניסים של האבות ומחייב מתן שכר, משום שבו הכל חוזר למקור ואין
 מציאות נפרדת של חיוב שכר.

מאמר לכח - חילוק בין דיבור האדם לדיבור של נבואה.....צג
פרשת וארא - הדיבור של האדם הוא מעין החיים של האדם והוא קובע את
 מהותו על פי בחירתו. דיבור של נבואה הוא גבוה יותר ונקרא 'צב'.

מאמר לכז - חסון ומקום הם מרחב קיום המצוות.....צז
 אבל התורה אין לה גבול.....צז
פרשת בא - המצוות פועלת בזמן ובמקום ולכן נקראות 'ער', התורה איננה
 מוגבלת בזמן ומקום ולכן נקראת 'אור'.

מאמר לכו - הנהגת המלך והנהגה הניסית.....צה
פרשת בא - המלך הוא ההנהגה הטבעית של העולם, ולכן הגם שיש מהלך
 של ניסים, המלך צריך להשתנות ולהתאים לנס.

מאמר לכז - עניין הידיעה והבחירה וסוד דרכי התשובה.....צט
פרשת בשלח - הידיעה של הקב"ה איננה שוהה לבחירה, משום שעצם
 הבחירה הרעה היא עיקר החטא ולא המעשה וזה נתון בידי האדם לשנות
 ולבחור.

מאמר כט - ביאור שם 'עברים' שמשמל את מהותם של ישראל -
 עובדים.....קכ
פרשת בשלח - 'מים' הם הבריאה שמשמלת את המשימות של ישראל
 בעולם שנקראים 'עברים' - עובדי מ', ומה שעומד כנגד זה הם המשימות
 שעניינם מציאות.

מאמר ט"ז - ביאור חובת ציונות ושלום
פרשת קרח - מחלוקת לא שייכת בביקב אבינו, משום
והוא המקור לכן שיתלה הקץ והכל יחזור לשלמות ולכן ביקש יעקב לגלות
הקץ למי שטירטו.

מאמר ט"ח - עניינים של הטומאה והטהרה והסיבה שפרה אדומה לא נתגלה
טעמה.....
פרשת חקת - עניינים של טומאה וטהרה הוא שמיתתה היא המחיצה שניתנה
בכוח החיים של האדם ולכן היא אבי אבות הטומאה, משום שטומאה היא
מלשון שם שעיניה שיש אטימה והפקסה, טהרה היא מלשון 'צורה' שהכל
נראה דומה.

מאמר ט"ט - ביאור היחוד והעצום שניתן לאדם לבחור נגד טבעו.....
פרשת בלק - עיקר מעלת כוח הבחירה שניתן באדם הוא לעשות את מה
שנד טבעו ולבחור בטוב, אבל הבחירה ברע היא לא חידוש כי בזה האדם
נשאר במה שטבעו אמר לו לעשות.

מאמר ס"ט - החיים הם המהלך שמביא את השלמות של העולם
עיי ישראל.....
פרשת בלק - החיים נקראים חו, מועד ורגל, משום שהם מסמלים את מהלך
הזמן שיש התחלה אמצע וסוף ומחייבים את המהלך מחסרון אל השלמות
וישראל הם אלה שמביאים את השלמות והאת ולכן לא שייך בהם קללה.

מאמר ע' - ביאור מידת היסוד שטבע וסוף בכלל ישראל.....
פרשת פנחס - ההודיות המיוחדות שיש בכלל ישראל שגורדון בעריות, היא
משום שהפיקס של כלל ישראל הוא להביא כל דבר לתכליתו בעולם הזה -
זה עניין אין חורשין בעשיות בשלושה.

מאמר ע"א - מדונתם המיוחדת של דוד המלך והתורה שקיבלו ממשנה . ר"ב
פרשת פנחס - מעלתו של משה רחוק בכך שמשום את התורה ליתן לבנם של
ישראל כמקור לטהרה והוא נטעה בלבם יחד עם המקור ממנו הוא קיבל את
התורה.

מאמר ע"ב - ענייני של שם אדם כולל את המעלה של חיבור עליונים
ותחתונים.....
פרשת מטות - מעלתו של ישראל על פני אומות העולם היא בכוח הבחירה
המיוחד שניתן בהם שנותן מעלה למעשים שלהם ולכן אומות העולם קלים
יותר לחזור בתשובה מבני ישראל.

מאמר ע"ג - ביאור העיקר להאמין בנבואת משה רבינו ע"ה.....
פרשת מטות - במעמד קבלת התורה התגלה הפנים והתוכן של כל הבריאה
ולכן כל בני ישראל ראו את הקולות שהתוכן של הדברים היה לא רק בדעת
אלא גם במוחש.

מאמר ע"ד - למקום יש השפעה גם בעבודת ה' ויש שוני בעבודת ה' ממקום
למקום.....
פרשת מסעי - הזמן והמקום הם הגבולות של העולם הזה ומהם צריך האדם
להעלות מהמוגבל אל הלא-מוגבל, לכן יש שינוי של עבודת ה' בומנים שונים
ובמקומות שונים, וזו הסיבה שיש מקומות בהם 'נפיש רוצח' וחיבים
לברוח לעיר מקלט.

ספר דברים

מאמר ע"ה - כוח הראיה מגדיר את המציאות כפי שלב האדם
הסך לראותה.....
פרשת דברים - עין טובה פועלת טוב ועין ררע פועלת רע, משום שהעין היא
מקור, ויש לאדם אפשרות לקבוע את המציאות לפי האופן שבו הוא רואה
את הדברים, לכן, הראיה של המרגלים והסכנתם של ישראל אליהם, הביאו
את החורבן.

מאמר ע"ו - הגדרת 'חכמה' שהיא מקור שאי אפשר ללמוד מדבר אחר והיא
מקור לדבר אחר.....
פרשת דברים - החכמה היא חיבור של הדברים למקורם והדרך איך דברים
יצאים מן החכמה ולכן החכמים דברים נשמעים ומקובלים על הבריות,
שהם המקור הנכון למציאות שלהם.

מאמר ע"ז - ניסים אינם שינוי מסדר הבריאה והם חלק ממהלך הבריאה
כמו הטבע ממש.....
פרשת ואתחנן - הניסים אינם האירועות שיוצאים מסדר העולם, אלא גם הם
מסודרים כחלק מהבריאה כפי שנבראה מלכתחילה ואין הבדל בין נס לטבע
ולכן מהלך שהוא מהלך ניש, חייב להמשיך בדיוק כפי שהוקי הטבע מחייבים.

מאמר ע"ח - מהותה של תפילה היא עמידת רש לפני המלך.....
פרשת ואתחנן - תפילה עניינה כמו 'תפילה', חיבור של דברים נבדלים
להיות אחד. בתפילה אנן מעמידים את עצמנו במצב של 'אני יכול להתקיים'
ומעמידים את מקור קיומנו ברחמים של הקב"ה ולכן התפילה היא המקור
לכל מה שיש בעולם.

כח המקשר והמקבץ אותם, שהרי רחל היא 'בית יעקב' מחברת אותם, ובזכותה יהיה להם קבוץ גמור לשונו לגבולם, ולפיכך נקברה רחל בדרך. כי דבר זה הוא שלא תהיה נקברת רחל במערה אצל האבות רק תהא עם בניה, שהיא מתייחסת אל בניה, לפי שרחל היא היתה 'בית יעקב' גם כן, ולפיכך כאשר הוגלו ישראל הייתה רחל מבקשת רחמים, שאין ראוי שהיה לישראל פיוד, כי היא קיבוץ לבית יעקב, והקב"ה משיב לה כי אף על גב שהוגלו לשעה, בזכותה שהיא מחברת ומאחדת הכל - ישובו לגבולם. כי יש כח קבוץ עוד בישראל ואחדות, שבויות אותו קבוץ אחדות ישובו הם לגבולם להתאחד, ולפיכך נקברה רחל בדרך, כי אחר שישאל הם בעלות חוץ למקומם, נמצא אצלם כוח קבוץ שלהם המקבץ ומאחד אותם - שם, הוא בית יעקב, ובשביל אותו קבוץ מתבנסים מן הארץ אשר הוגלו ונפזרו לשם, ועל פי זה הסוד תרגם יונתן בן עוזיאל הפסוק הזה 'קול ברמה נשמע קול נהי', רחל מבכה על בניה - על כנסת ישראל, שנקראת 'רחל'.

דבר מהר"ל כאן עמוקים וסתומים ואין כוונה כאן לבארם על בודדים, אולם יצ"ח ודכו של רבינו וצ"ל ניתן להבין יותר מה שמתבאר כאן, שרחל היא נקראת בית יעקב וכנסת ישראל, ודוקא מכוח זה שהיא עומדת בנפרד מהאבות והאמהות נמצא בה כוח הגאולה והקבוץ והאחדות.

חודש אייר נקרא 'חודש זיו', מבואר בגמ' (נריה י"א) שהאבות נולדו בחודש ניסן וחודש אייר נקרא כך ע"ש האבות שנקראים זיוותני עולם. וזה תמוה, מדוע חודש אייר נקרא כך אם האבות נולדו בחודש ניסן? ובד"ש שם מבואר בחודש זיו - אייר הוא שטולדו בו זיוותני עולם - כשתחודש אייר נולדו כבר בניסן, וזה צריך ביאור שהרי בכל חודש אפשר לומר שבכר נולדו בו האבות?

והביא מפורקים שרמזו עניינו של חודש אייר בשד"ח (אבה"ע קכ"ז, ד) בבית שמואל שם - הביא רמז שחודש אייר חייבים לכתוב מלא בשתי יודין, שאייר דת - אברהם, יצחק, יעקב, רחל, ובהנהגות רע"א שם הוסיף מנחת שלבעה ימים סוד המדברה, וביאר שעיין זה של סוד המדברה הוא ההנהגה בפועל של התורה בעולם מכיוון מה שבחודש אייר התחדשה הפרשה של 'פסח שני' שבה מכוח הטענה של 'למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' בזמנעו', התחדשה פרשה חדשה בתורה של 'פסח שני' וזה המקום היחיד שנוסף דין בתורה מכוח טענה שבאה מלמטה, עצם עניינו של החודש הוא החידוש שאייר יכול גם להיות כמו חודש ניסן, וכמו שבביל ט"ז של ניסן אולכים קרבן פסח, מכוח החידוש של הטענה 'למה נגרע', גם באייר התחדשה מציאות של פסח שני שאפשר לזאת בו ידי חובה כמו בניסן.

ומבין לפי זה שפרשה זו היא המקור של 'תורה שבעל פה בעולם', שעיניה שיש מקור לתורה שבאה מלמטה, האבות הם 'זיוותני עולם', משום שמציאותם של האבות מאפשרת להביא לעולם את מציאות ישראל וזה מה שקרה בחודש ניסן שהיה המקור לעצם הבריאה ולגאולה וזוהי מציאות ישראל בכל השם של האבות נקרא ע"ש חודש אייר.

פרשת ויחי

רחל היא בית ישראל ובה טמון כוח החידוש שיש לכלל ישראל לחדש תורה שבעל פה ולכן היא נקברת בדרך בנפרד משאר האבות והאמהות.

**וְאֵנִי בְּבֹאִי מִפְּדוֹן מִתָּה עָלִי רַחֵל פֶּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ
פְּעוֹד כְּבֶרֶת אֶרֶץ לְבָא אֶמְרָתָהּ וְאֶקְבְּרָהּ שָׁם בְּדֶרֶךְ
אֶמְרָתָהּ הוּא בֵּית לֶחֶם. (כ"א ש"ח ס"ח, ד')**

והש"ח 'אקב"ה ס"ח' לא הולכת אפילו לבית לם להנחילם ללך ודעה שם חלק מה, אלא דע לך שג"פ סודת קברתה שם סתמה לעצמה לבניה כשלה אולם נמלחן וזהו ענינה דרך שם ילדה רחל כל קברת וסודת ותקב"ה עליהם החיים סתמה (והיא ל"א יד) 'קול ברמה נשמע וגו' וקב"ה משיבה י"ח שם למלחן כל ה' וגו' וס"ח מים לגמול'.

ותב מהר"ל בגז איה - אבל דע לך וכו', מדכתיב 'ואקברה שם', ולא היה למטע דק 'בדרך', אלא 'שם' פירושו דוקא היה ראוי לקבור אותה שם בדרך - ולא במקום אחר, והיינו טעמא כמו שמפרש ואזיל, (עיי"ש אריכות דבין בחסד עניניה של רחל).

ועוד יש נבדוש (בד ע"א, ב) 'רחל מבכה על בניה' (ירמיה ל"א, יד) ישראל נקראים על שם רחל, ולא על שם רחל אלא על שם בנה, שנאמר (עמוס ה, י"ז) 'אולי יקח ה' צבאות שארית יוסף', ולא על שם בנה אלא על שם בן בנה 'רבן יקח לי אפרים' (ירמיה ל"א, יט). וזהו המדרש יש לו סוד וכו', כי קרא כנסת ישראל 'רחל', לפי שרחל עקרת הבית של יעקב והכל נטל אצלה ולכן היא כמו בית יעקב, ונקראת כנסת ישראל - שהם בית יעקב - על שמה, ובזכות רחל ישובו לירושלם ויהיה רחל, כי פירוהו ה' שישאל מפרש.

ונראה לבאר ע"פ דרכו של רבינו זצ"ל בביאור ההבדל בין החוקים למשפטים. שביאר שחוק עניינו שכן נקבעה המציאות, כמו לדוגמה הלכות טומאה וטהרה, שאין עניינם שהם דינים שנהגים על פיהם, אלא שהתורה קבעה מהו טמא ומהו טהור ודיני הטומאה הם תוצאה של המציאות שהתורה חקקה.

לעומת זאת המשפט, הוא התאמת דרכי המציאות לחוקי התורה והשושטן והמשפט עניינם לעשות את ההתאמה בין חוקי התורה שאין בהם שינוי ואינם תלויים בשום דבר מהשתנות המקרים. לבין מקרי המציאות שצדיקים ביורז לאיזה מן החוקים שייכים המקרים.

ולכן ביאר שיש חילוק בין חוקים למשפטים שעל החוקים נאמר (תרי"ג קדושים ד', טז) שלא יאמרו אדם אי אפשר ללבוש שעטנז, אי אפשר לאכול בשר חזיר אי אפשר לבוא על הערבה, אבל אפשר ומה אפשר ואבי שבשמים גזר עלי. אבל לגבי דיני המשפט כבר ביאר ברמב"ם (שמונה פרקים) שעל זה לא יאמרו אדם אפשר לגנוב ומה אפשר שאבי שבשמים גזר עלי.

ועל פי זה נראה לבאר שכונות מהר"ל כאן במה שכתב שבמשפט יש 'אמת', ודאי אין הכוונה שמשפט שייך לאמת יותר מהחוקים, אלא שעצם עניינו של המשפט הוא עשיית האמת, כפי שידוע מהר"ל במקומות רבים שהמילה 'אמת' מורכבת משלושת האותיות של התחלה, אמצע וסוף. עניינה של האמת היא התאמה מושלמת בין כלל הגורמים הנה ענין המשפט לעשות את ההתאמה בין החוקים לבין מקרי העולם.

הכח שניתן לחכמים בעשיית המשפט, מעמיד את המציאות של התורה בדבר שאיננו נתון בשמים, אלא שהתורה הופכת להיות חלק מהמציאות של העולם, ומתאימה את המציאות לפי התורה. ההתנגדות לחכמים היא חוסר ההסכמה לכן שהתורה היא שקבעה את מציאות החיים ולא להיפך, ולכן דווקא המשפט שייך לחכמים.

החכמה היא ההתאמה בין הדברים, והיא זו שקובעת שהעולם הזה לא מתנהל מאלו, אלא ע"פ התורה, ולכן מבואר שהמקום השפיל ביותר שאליז האדם יכול להגיע הוא 'משפטי' תגלע נפשכם, שהוא שונא את החכמים, משום שהרבה שהחכמה ניתנה לחכמי התורה, היא עצם ההכרה בכך שכל מקרי החיים הם תחת התורה.

פרשת בחוקותי

חוקי התורה קבועים במציאות העולם, אבל משפטי התורה נקבעים רק על ידי חכמי התורה ובעשיית המשפט ולכן המשפט שייך יותר לאמת.

וְאִם-בַּחֲקֹתֵי תִמְאָסוּ, וְאִם אֶת-מִשְׁפָּטֵי תִגְעַל נַפְשְׁכֶם, לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי, לְהַפְרֹכֵם אֶת-בְּרִיתִי.

(ויקרא כ"ו ט"ז).

ובע"פ: ולא תחוקים תמאסו מואס נאסרים העושים. משפטי תגלע נפשכם טמא נפשכם.

מבאר מהר"ל גור אריה כאן - דאם לא כן, 'אם בחוקותי תמאסו' לה' ל' וכן תלם. אף על גב שאין בכתוב וכתב בפירושו מואס באחרים כן שמתב 'אם בחוקותי תמאסו', אין מיאוס אלא בדבר שנעשה בפניו והוא קץ בו, הוא שייך מיאוס, ולפיכך פירושו שמואס באחרים שיששים. וכן מה שדרשו (תרי"ג כאן) 'שונא את החכמים' בלשון 'ואת משפטי תגלע נפשכם', לפי שהשונא את החכמים - שונאם מפני שהוא שונא את החכמה, והוא שאמר 'ואת משפטי תגלע נפשכם', כי החכמים נקראים חכמים מפני שהם יודעים את החכמה, שהיא 'משפט', כי כל משפט הוא דבר מושלם, ואינם חכמים בשביל שידעו את החוקים, כי החוקים ממי שאין לעמוד עליהם אין חכמים בהם, אבל במשפט יש חכמה, לפי שהוא משפט אמת, וכמו שאמרו חכמים (ב"ב קע"ה ע"ב) מי שרצה להחכים יעזוק דיני ממונות, והוא 'את משפטי תגלע נפשכם'.

ד' לבאר מה כוונתו במה שאמר ויחזקתם את משפטי המשפט אמת, שהיה

יד
והשתיה
בדת

אוצר הליכות והלכות
בעניי שתייה

מפוסד בעבודות והנהגות
מצדיקי הדורות

בעריכת

ספר

והשתיה בדת

אוצר הליכות והלכות בעניני שתיה
הנהגים יום יום ובזמני ומועדי השנה

מקומם בחנהגות ועובדות מצדיקי הדורות

ספר
והשתיה
בדת

אוצר בלום של הליכות והלכות
הנוגעים למעשה יום ויום בשתיית משקין

מקושר בעובדות, הדרכות ישרות, והנהגות קודש
בצל צדיקים חסידים ואנשי מעשה

בחסות ה' על
נתן דוד וויינבערג
מתלמידי רבי מרדכי שניידמאן זצ"ל וחסידיו האנשים האנשים

חדש כסלו תשנ"ב לפ"ק • מקדוב לאבאן י"ל

הסכמות ומכתבים שקיבלתי לחיבורים קודמים

יוחנן מנ"ל ואונקר

אביד' ורסדי סקורא

ה"ס"ק רוקל תולדות עקב וספ

ורסדי סקורא אנטארל

ד"ר יום ובני ליווי סא רסב.

ב"א אלל תשפ"א לפ"ק

משה בראנדבראדפער

אביד' ור"ם ורסל הוראה דורסל'ם

נשא בני והוראה "היכל הוראה" בארץ

הקדש סימא אאטל'ר מן ה'קטנ כשס' זיץ

מכר ספרי "היכל הוראה" תשובות הוראות

פנח'ק דורסל'ם תובב"א

מדי' יום רביעי כ"ז מנחם אב תשפ"א לפ"ק

אל כבוד הרב הטאן שלשלת הווחסין רבי

טען דוד וויינבערג שליט"א מרביץ תורה

וראה בע"מ לונדון ע"א ומוחבר ספר "בדמיון

חיי"א אצד הלכות כספי הרם.

[סאן הרדוב הורצ' שליט"א בהלכות כסיו

הרם ואכ"מ]

ובצאתי אודה לו על ספרו הנכבד והנפלא

בדיון חיי על מצות כסיו הרם שהיא מצוה

שאין רבים למדים ועוסקים בהלכותיה, והוא

סלל כחם בדיום רבים הנבדלים בטוב טעם

ודעת, ותעמד בעטרת ההסכמות מגדולי

הוראה.

ומהרה ועד לקרא אוסיף גם אני את

ביכר, ודי חסן עמא לרבינו הי"לם לתורה

להעביל תורה ולהאדירה. כבודות נופא והוראה

כפלא אכ"ר.

בברכת כתיבה ותחייה סובה

של

ברכת אב

שקיבלתי על ספרי "אור חיינו" שנת תשע"ח לפ"ק

Rabbi Mordechai Weinberg

11 Riverside Road

London

N15 8DA

מדי' וויינבערג

רב רוקל תולדות עקב

ד"ר יום ובני ליווי סא רסב.

ורסדי סקורא

אנטארל

כבודות

כ"ה אדר השני' לפ"ק

החולת לא-ל עליון, שהייתי קייסנו ותענית לזמן הזה, לראות טוב חיבור נגבד

העולה על מבשר הדומם, כגלילת ידי של בני כחיו המוסלם, ספרא רבא וטאם כחוסד

עליון, וזכר היסורים מתוכננים ומרביץ תורה וראה בדרושיו ושיעוריו לצאן קרישים,

הרב טען דוד שליט"א נכבדי.

המפורסמות אינם צריכים ראוי, וכולם אם בעד על בנו, כאשר כבר וזה לחבר כמה

חיבורים יקרים כבמה פקציות שנתקבלו בחיבה בין חופסי תורה רבנן וחלומיות,

ובעיתם היסודי הדיק "עור אוקי" עמיו כחיו חוסד, אשר נערך בהיכל הישיבות, כפי

זדורם של צעירי הנאן וחשובי המתנסים.

ותמה כאשר וזה ליקר וגדולה לחבר חיבור יקר מאוד נעלה, אשר כשסו יקובט "אור

חיינו", העוסק כולו במשטת הסודות של מנחם בעל האור החיים חק' ד"ר, אשר נחקרש

בקדושה של מלה בכל המדות ישראל, ובפרט אצל אברהם סלואים ולמנצ'ק ד"ר

סורב לזר את אנשי יקובט שיעורים בספרא קרישא חוין, מה נכבד הרם הזה, אם חכם

בני ישמעל לבי גם אני.

ובכן כאשר בני מלה בהסכמת על ספריו היקרים מגדולי ישראל עמי הנה, אאשרף

מיהרה ועד לקרא לטרום כבודות באליפות שיבה להמשך בדורם הסלולה, ולהורות

פקציות בכל פקציות התורה, ושיבה להאדיר מן הכל בשאר היסודי סוץ הרחבה ותמה

לשם ולהפצות אבותיך.

א"ר אביד' הסכמו באה"ר ואה"ר

איש ויחיד

מפתח הענינים

השער הראשון

והשתיה כדת

כב. שתייה בעמידה.....

לא לשותות מעומד * הנחת גדולי ישראל * שתייה מכוס קידוש והבדלה מעומד * בחופה ובברית מילה * במקום שהוא צורך רפואה * חסידים העומדים בשולחן רבותיהם * לשותות קודם התמלה בעמידה

כז. שתיית משקין שנתגלו.....

הגירה בדברי חכמינו ז"ל * משקין שיש בהם משום גילוי * שיטת גילוי * גילוי בזמן הזה * איזה כיסוי מונע חשש גילוי * משקה מגולה בתוך מקור * סגולת הוזהרות במשקין מגולים * משקין שהיו מגולים כל לילה * מי שמקפיד על גילוי לתת משקה שנתגלה למי שאינו מקפיד * לקדש בשבת על יין שנתגלה

ל. שתיית זוטת.....

הגירה בדברי חכמינו ז"ל - והתנהגה בזמנינו * חשש זוטת במשקאות שנעמדו בידי אדם

לא. משך זמן השתייה כדי להתחייב בברכה אחרונה.....

מלונת הראשונים בשיטת זמן השתייה המחייב ברכה אחרונה * הנחת גדולי הדורות * הנהגה למעשה בשתיית משקה חם * המניח צוקער בפיו אם מצרך את זמן השתייה

לג. לא לשותות הכוס בבת אחת.....

שתיית כוס בבת אחת * אם משייר מעט * במים ובשאר משקאות * כוס של קידוש והבדלה

ברכות סאליפות לדיד נפשי המופלג והנעלה
הרב ר' יצחק הלוי ענעלמאן שליט"א
 מחשובי האמריכים וחסידו מלאנים פעיה"ב

על שנת ב' טובה ע"ן
 ועבר בעין הביקורת על חיבור זה לנקותו ולנפוחו מכל טעות
 ומעט הפקחה העיר והאיר כיד ה' המובה עליו
 יתברך ששמי שמים בכל הברכות האמורות בתורה

לשות מים או שאר משקאות בפני רבים לד
שתיה בפני רבים במים ובשאר משקאות ובשעת הסעודה * המנהג בזמנינו

מניעה משתיית מים בלכד ללא תוספת לד
מנהג חסיד קמא * שתיית מים בראש השנה * שתיה מהמים שלנו בעת אפיית מצות

לשמן מעט מהמשקה קודם השתייה לו
מנהג צדיקים בשתייה קודם השתייה * לשמן קודם הברכה או אחר הברכה * לשמן בשבת מחשש בורד

שתיית משקה המשכר לו
גנות המברה בשתיית משקה המשכר * לגימת "לחיים" בהתעודות * לא לשותות י"ש בלי טעימא - וטעלת ההודו בכך * לכרך תחילה על הי"ש או על מיני תרנגולא

השער השני

הלכות והליכות לפי סדר הימים

שתייה קודם התפלה מג
שתיית מים קודם התפלה * שתיית קאות וסי * להמתיק השתייה בצוקער * מעלת שתיית משקה חם קודם התפלה * שתיית שאר משקאות * מניעה משתייה באסיפת מרעים * לקבל עליו עו"ש קודם השתייה

סדר הסעודה מה
לשות קודם שסאביל להמתן * לכרך שהכל על משקה קודם הסעודה * שתיית מים אחר אכילת דגים * התאב לשות אחר אכילתו * סדר השתייה בסעודה לדעת הרמב"ם * לתת לחסידו כוס ששתה משט * שתיית מים מושרים * שתיית משקאות קרים * שתיית קפה על גבי המשקה

סדר הלילה מט
טעימת י"ש קודם השתייה

השער השלישי

שבת קודש

הלכות הליכות ומנהגים בשתיית משקין במשך יום השבת קודש נג
שתיית משקה חם בפניא דסעלי שבתא * שתיה קודם התפלה בצפרא ושבטא * והירות מאיסור ביטול בהכנת כוס חמין בשבת * חשש צביעה במשקין * והירות מאיסור בורד במשקין * סכנה בשתיית מים בסעודה שלישית * איזה משקאות בכלל * משך זמן הסכנה * לא להשקות מכוס ההבדלה לבני ביתו * לשותות מעט מים מכוס ההבדלה * מעלת שתיית חמין במוצאי שבת * חשיבות הענין אצל צדיקים * לשותות דייקא חמין שהחזמו במוצאי שבת * לשותות טיי עם צוקער * נחיצות השתייה בסעודת מלוה מלכה

השער הרביעי

מועדים וזמנים

ראש השנה סג
פרטי ההלכות בשתייה קודם תקיעת שופר * שתיית מים ביום ראש השנה

יום כיפור סה
מצות השתייה בערב יום כיפור * האם בלועת הרוק בכלל שתייה ביום כיפור * המוכרח לשותות ביז"כ כדי לבלוע תרומה האם יבז"כ

סוכות סז
לשותות קודם נטילת לולב * שתייה מחוץ לסוכה מעיקר הדין * מנהג חסידים ואנשי מעשה * הקובע עצמו לשתיה * חיוב סוכה בשתייה באמצע הסעודה

שמיני עצרת ושמיחת תורה סח
מניעה משתיית יין עד אחר ההקפות שלא לערב שמיחת היין בשמיחת התורה

חטכה סט
לשותות קודם הדלקת הנרות * שתיית "לחיים" אחר ההדלקה * לשותות קודם חצות בימי החטכה

פורים קטן

שתיית יין לריבוי שמחה

פורים

מצות השתיה בפורים • טעם המצוה • מנהג צדיקי הדורות למעשה • זמן קיום המצוה • כמה מקיימים את המצוה • סגולת ומעלת המצוה • זהירות בקיום המצוה • סדר מצות השתיה למעשה • הפסוקים ממצוה זו • שושן מרים

פסח

שתיה מהמים שלעו וסגולתה • בכור לענין שתייה קודם התמלה • בכור שעתיד לסיים את התמלה • בכור שעתיד לשמוע סיום אתר התמלה • הקטן חמיוס ול במצות שתיית ארבע כוסות • עני המתפרנס מן הצדקה • סדר השתיה לעיכובא • איזה יין מצוה מן המובחר • איזה יינות כשרים לארבע כוסות • שיעור הכוס • משך זמן השתיה • שתייה בהטיבה • ברכת הגפן על הכוסות • נשים במצוה זו • כוס של אלוהו • שתייה בשיטת הכוסות • שתייה בין הכוסות • מדינת הכוסות • כוס של אלוהו • שתייה דרך שמופתת [קנה שתייה] • זהירות ממצה שרויה במשקה • אכילת מצה שרויה במשקה באחרון של פסח • מניעה ממשקאות מסוימים בימי הפסח • מנהג שתיית בארש"ט בפסח • טעם המנהג • זמן השתיה • ברכת הבארש"ט

ל'ג בשער

סגולת חי ראטל משיקה על ציון הרשב"י ז"ע

שבוש

מנהג הרמ"ק בסאוראק לערב את הטי בכף חלבית לקיום מנהג אכילת מאכלי חלב • שתיית חלבון של ביצה בכוס חלבי למנהג אכילת מאכלי חלב

חודש מנחם אב

איפור שתיית יין בתשעת הימים • מה נכלל בגדר יין לענין זה • נתערב יין בתבשיל • לבטל לכתחילה את טעם היין שהכניס למאכל • מרטי ההויר בשתיית יין בסעודת מצוה וכוסים מסתא • כוס של הדולה וסעודת מלוה מלכה • שתיית יין במוצאי תענית

ענינים שונים

עניני מדינות והכנעת החומר • מים שעבר עליהם הלילה בכלי מתכות • בר מצוה

מילואים

סימן א

מדוע לא השם שמשון הגבור לשנות כדי הילולו

סימן ב

ביסוד מצות השתיה בפורים

סימן ג

שקן יין לחדך מאכל בתשעת הימים, האם מותר להוסיף משקה אחר בידיה כדי לבטל טעם היין

סימן ד

האם יש דין קדימה לברך תחילה על מאכל קודם השתיה [משולב בשיחת חיזוק לבחורי חמד בישיבת תורת מרדכי וויזשניץ]

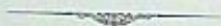
נספח: כטוב לב המלך ביין

תיאור עבודת הקודש במחיצת כמה מצדיקי הדורות בעת משתה היין בפורים

במחיצת הרמ"ק והדברי חיים מנחם ז"ע / במחיצת האגן הצדיק רבי יהושע לייב דרסקין ז"ע / במחיצת הרמ"ק הבית אברהם מסלאנים ז"ע / במחיצת הרמ"ק רבי אלימלך מנאשה ז"ע / במחיצת הרמ"ק מסאטמאר ז"ע / במחיצת אא"ו הרמ"ק מסלאנים ז"ע / במחיצת אא"ו הרמ"ק מביאלא ז"ע / במחיצת הרמ"ק מנחם קלויזנבורג ז"ע / במחיצת הרמ"ק רבי משה אריה מיינר ז"ע / במחיצת הרמ"ק מוילנא אהרן ז"ע

נספח: קם רב שחטיה לרבי זירא

ביאור מחודש בעובדא דרבה ורבי זירא שהשתכרו בסעודת מרים

והשתיה בדת

שתיה בעמידה

א. לא ישתה אדם מעומד, אלא כשהוא יושב¹, ובפרט תלמיד חכם צריך לזהר בזה, דגנאי לה' שאכל ושתה מעומד, וראוי לכל אחד שיעשה עצמו כתלמיד חכם לענף זה².

ב. אף שהיו מגדולי ישראל שהקילו בענף זה ושתו בעמידה³, מצאנו לעומתם כמה מגדולי ישראל שנהדדו ביותר בענף זה⁴.

צינים וחוספות

ובא, ע"ה) ילא אכל תלמיד חכם מעומד, ולא ישתה מעומד⁵, והביאו בש"ח ח"ק (שני תוספות) את ע"ה, ד"ה גם בשהצית השק"י (שם) על דברי המגן אברהם הגיל דביא מאמר זה ודגא הא לתלמיד חכם שיאכל וישתה מעומד, וסיים עלה ידואר לכל אחד לעשות את עצמו כתלמיד חכם בדבר⁶.

ג. בספר ארחות רביע (ח"א, עמוד קמ) פסיד שראה הרבה פעמים א"י שהגאון בעל קהלות יעקב ד"ע שותה מים וכן קאנד מעומד, ובתב שם המריל (ולחיד הגי' אמת הדין ג"ה) דאף דריל דהגאון תביל הבין בבטנת הגמ' בטיטן דזה דדוקא באוכל או שותה בקביעות אבל שתית עראי אינו בכלל זה, אבל לפי המבואר בששנת ברורה (שם) דאף שותה כוס של הבילה מעומד, נראה דבכל עונא אין לשתות מעומד, איבאר הגי' לי הגהות רבי מרדכי שניצלמן שליט"א, דיש לדחות ולומר, דלקושטא דמילתא סה שהגאון תביל ועוד גדולי ישראל שתי בעמידה הוא א"י משום שותה דרך ארצ, וכוס של הבילה לא נחשב כארצי והמצוה שבה משהי לה כקבץ.

ד. בספר דרכי יחיים (ח"ג, עמוד רסח) הביא בשם הגאון רבי סיכ"ל יודעה לעצמאויש

א. כן כתב המגן אברהם (שני תוספות) ע"ה ח"ה לענף כוס של הבילה, שלא ישתה עד שישיב, והביאו המשנה ברורה להלכה (שם) ע"ה.

וסקידו הרבנים הוא במסכת גיטין (ג) שלשה דברים מותרין (ולשתה ענין חז"ה) ענף של אדם, ואחר מהם הוא השותה מעומד, והנה למעשה אין העולם נזהרים בזה, ובש"ח רב ע"ה (א"ח ח"ג, עמוד קמ) כתב דיש לזהר כן מדברי הרמב"ם (פ"ד ח"ה מלכות רמ"ה) שהשמים דין זה, (שהרי כתב (שם) לעולם "כשיאכל" אדם יושב במקומו, או ישה על שכאל ולא יהלך ולא יזכב וכו', ולא הזכיר בדבריו שיש לשתות בישיבה), וכתב בעצמו דמילתא, דאפשר דבזמן הזה ושנתו הטבעיים מוסן חכמי המשנה והתלמוד, אולם מוסף על כן שדאורייתא היה מדקדק בזה בכל מיני שותה, לקיים דברי חכמינו שהובאו בגמרא, וסיים ברב פעלים: "יחד בן אמי אושר, מאתר דליבא מרדא דחבי, ודאי מוב ליתור, אחר שראינו שרבינו האריז"ל היה עוהב בזה, ואולי יש לו מעט אחר נפתר בזה, ע"ה.

ה. כן בניסוח לשנים שהובאו בגמרא שהיה מתיישב את הגוף (וכזה רובן שנשתנו הטבעיים בגיל בהערה הקודמת) מציע עוד שיש בזה משום סוד דרך א"י, וכמבואר בדברי חז"ל ודף א"י

גירסה חפץ חיים

א. הכמני ילי' נזר שלא לשתות משקין שנתגלו בין ביום ובין בלילה, אלא אם כן היה אדם עיר' נמצא סמוך להם", אבל אם לא היה אדם סמוך להם, או אפילו אם נמצא שם אדם והוא ישן, אסורים משום חשש סכנה, שסא שיה מוק נחש".

ב. אלו הן המשקין שהנשנים בהם משום גילוי", מיס, יין, חלב", רבש

ציונים והוכחות

יב. במסכת תרומות (דף ע"ה ע"ב) שני: יין של תרומה שנתגלה יסקן, ואין צורך לומר של חולין, וכתבו המפרשים (ד"ח דף ע"ה) דהיינו סמא ואסור לשתות, שסא שהם כחם חם. והמסכת בבבא מציעא דף כ"ג (ב) נזר עוד כמה וכמה הלכות כיוון זה שנתגלו מהם תרומה ותרומות הרבבים להלכתה. ופירא מלכות דתא תפלת דתא.

והנה אף בהבאנו בסיום זה עיקר דני גילוי במסכת תרומות יקרות מגדולי ישראל, ישנם עוד הרבה פוסקים בענין זה, ואין הנידן סמל בביבוי זה להרחיב בכל פרטים ודקדוקים, להוציא להורג פסאנו בכל פירי דניס אלו יבאנו בסדר הנפלא שפירט נפש מנהיג פתחיה ואב ישיני שליטא (ג) כן -

יג. כן במזאר במזארה (ג) דק אדם על סמל אדם על תנח, אבל באדם ישן אין אסור להניח ולקטוב במקרה שנתגלו, וכן פסק הרמב"ם (שם) ומה ש"ל וליבין סמלונם תרומה בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

יד. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

יז. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

יח. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

יט. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

כ. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

כא. בהבאנו ותרומים לא מנר הנדן והנזק מה נחשט סמוך למשקין, ובספר שפירט נפש תנח נזר מברא כסם הנזק אין חיים קנייבסקי שליטא שסאלי בלוי דניס גרול סאד אף נמצא אדם בבד אדם וסמל בלוי דניס חשן אין בה חשש גילוי, אלא חשש בפרק השולחן (דף ס"ה ע"ב) דק אדם על סמל לאסור.

והשתיה

ענינים שונים

ברת

בו

דבורים", וציר (סם הוצאת מדעס מלחום), אבל שאר כל המשקין אין בהם חשש גילוי, ויש שהחמירו אף בקאות וסיר".

ג. שיעור גילוי הוא כשיעור זמן כזה שהנחש יכול לצאת מתחת ארון הכלי ולשתות ולהחזיר למקומו, והוא זמן מועט".

ד. לענין דנא קי"ל (פד שו"ע י"ד רש סימן קמ"ו) הראדנא מותר לשתות משקין שנתגלו, כיון שאין הנחשים מצויים ביעני, אמנם מצאנו בספרי יראה"י ששומר נפשו ירחק מזה, וכמה מגדולי ישראל אף בדורותינו"י החמירו ונהדו

למן פיר' ה' אין יכולים לשתות מהחלב שקונים בחנות וכדומה, כי פו ערב לכך שהחלב לא היה מטמא, והשבים ודעוהו חזק לזמן לא מחזיקין (שפירט נפש תנח ע"ב).

יז. כן כתב הרמב"ם בפרק המשניות (תרומות י"א, פ"ה ס"ה) ה' חשש גילוי הוא רק בדבש דבורים, אבל דבש המברא אין בו סכוס גילוי דנחשט כמו פי סידות.

יח. הנזק החזק איש י"ד החמיר בגילוי גם בכוס י"ד (והשולחן הנהיג שליטא, והבא בספר שפירט נפש תנח ע"ב) אבל בקאות סכר שאין חשש גילוי אף שיש בו סמל חלב, כיון שנסתמה טעמו, אבל ניסר הנזק בעל הקהלות יעקב י"ד החמיר גם בקאות כסוס גילוי (שם ע"ב ע"ב).

כ. במשנה (שם) שנינו: יכמה ישור ויחיו אסורין, כדי שיבא הרעש (נחש) ויעם מסקוס קרוב ויחשבה, ובגמרא אסורין (שולחן ערוך) כדי שיבא מנחת ארון הכלי והחזיר לתורו, וכן פסק הרמב"ם (נחשט דתא תפלת דתא ע"ב) ויש לענין שהנזק החזק איש י"ד היה סמקיר על גילוי משקין אפילו אם עובד תא המדד לכתוב פק, היות ואין יודע הסמן המדקדק שבו אין לחוש לגילוי (נחשט דתא ע"ב) מנהגים, שפירט נפש תנח ע"ב).

כא. בפתחי תשובה (דף סימן קמ"ו ע"ב) ה' חשש גילוי הוא רק (שם הנחשט דתא ע"ב) קודם להכיל דתא אסור פסקין דאף שרומם הותר

במקומו, סמל מקוס שומר נפשו ירחק מזה, והא ראהו שהנזק הרחוב למרס כל דני גילוי אחר מהם לא נזר. וכן מצט למון דאור החיים (ה' בספר פיר תנח ע"ב) שסכר דני גילוי להלכת, וכן כתב בקיצור שולחן ערוך (שם) דני פק' ה' י"ד לזרז שלא לשתות משקין שנתגלו.

כב. בהגהות הגרי"א י"ד (נחשט דתא ע"ב) סמל: "גילוי אסור אף שאין נחשט מצויים ביעני, והוא דיל הית נזר מברא מברא דבורי, ואסר במשקין דמילתא (שם) דהיינו במשקין שפירט נפש תנח ע"ב) אבל באסור דני חשק אחר חשק שפירט נפש תנח ע"ב) אף שבעל הטעם הגדול נזר, וקטנת ואסורם במקום שומר, כי הם לא גילוי אלא אחר סכמה וכמה טעמים בהכוסים שפירט נפש תנח ע"ב).

אמנם יש לענין מה שכתב הגרי"א שליטא שפירט נפש תנח ע"ב) פקין סמלונם אסורין (שולחן ערוך) כדי שיבא מנחת ארון הכלי והחזיר לתורו, וכן פסק הרמב"ם (נחשט דתא תפלת דתא ע"ב) ויש לענין שהנזק החזק איש י"ד היה סמקיר על גילוי משקין אפילו אם עובד תא המדד לכתוב פק, היות ואין יודע הסמן המדקדק שבו אין לחוש לגילוי (נחשט דתא ע"ב) מנהגים, שפירט נפש תנח ע"ב).

מאד נקנין זה, ואפילו בספק גילוי, ובפרט בארץ ישראל, וזו שכינה
מזב תנן להחמיר ולהירד בזה אף בזמן הזה.

ה. גם הנודים שלא לשתות משקין מגולים, ומטעם זה מכסים כוסות השתה
במקום שיש חשש גילוי, אין נוהגים להחמיר בכיסוי כזה שאין תועלת ויכל
להסיר, וזו בכיסוי קל כמו גיר (וכדומה).

ציננים והוספות

בין גילוי ישראל שהקפידו על כך, היה
הסודות והמקום דיוק (מזה אף יצא את כל
הגאון ההוא איש דיוק, וכן יסוד הגאון בעל
קהלות יעקב דיוק, וכן הווי בזה עד מאוד כמו
הבטחתי ויבא רבי חיים קנייבסק שליט"א,
וזכר שאפשר לראות שהסוד המטע על שלמות
מבטח בחשש שמא יצא מזהר וישנה
לכסותו. הנהגה רגל לספר ומעט איש דיוק, וזה
הי שפעם כצא בזה כיון סוד חלב, והנהגה כבוד,
וזאת להיות ההון איש דיוק, וזהו כבוד,
וכמה מה שיש לחוש לנושים אף שאין זה
מבד, אכן זה צריך שהנודים בכיסוי דיוק אף
שכדוד היה מורה ומסמך בכל אזהרותיו, לא
חשש על גילוי בלבוש (וקד מזה לא ידע צדק
בזו הענין).

בז. בספר זכור צדק (חוב סמן קדוש) להנהיג
רבי עבדאללה מוסק דיוק ראש רבני בכל
מלביץ חסידי, והנה זה של חוב איש דיוק כבוד:
"וכבר נעשה זאת מה בגאון יצא לא שפענו
מיטנו שנוהגים סן הגילוי, ומפשים בכל יום
המחיות של סמן שלטו הם מגולים כל היום
וכל הלילה, ואין אנוהו שרשים. ופעם אחת
ראינו בביתנו שחשנו אחד שסכנו המיד תחת
סמן שלטו, ולא נזק אדם מגולה, וכן סיפור זה
כמה בני אדם שיש בביתם ולא גיווקים, והאמת
כי שיהיה רוצה להחמיר ולהירד סן הגילוי
יותר מזה וכן, אבל מה נעשה שאין בני
ביתנו יכולים להירד כלל.

לענין הנהגה צדק הנהגה כפאיו
ההסודות והמקום בעקבות סמן הפעם הן
דיוק קיסמי לזכור אם שסענו על אזה
המנהיגים שהקפידו על גילוי ולא שפאנו,
אמנם שפענו מזהר הגיר יצא שישמרים
שליט"א חסיד אכסאדא אכסאדעס, שכן
אמרנו שששששששש שליט"א מזהר בגילוי
על מאוד.

בג. בשמחות הגאון רבי חיים קנייבסק
שליט"א (חוב סמן קדוש) על מה שיש
הביר שדודו הגאון ההוא איש דיוק חסיד אף
בספק גילוי.

בד. בספר זאת השולחן הגאון רבי ישראל
שקלוביץ דיוק (מזהר מזה) כבוד מזהר
אין ישראל שיש זה את כבוד יעל נפש גיר להירד
בארץ ישראל בשמחות שנהגו, ואמרו חסידים

והשתיה

ענינים שונים

בדת

במ

ו. אם היה המשקה מגולה בתוך מקרר (ויחיד מלעז) סגור, אין לחוש בו משום
גילוי.

ז. קבלה נמורה מהגרא דיוק, שמי ששורר בתכלית החומרות בגילוי כל המשקין
ומים לשתיה, לא יבוא לו מחשבה וזה בתפלתו.

ח. הגם דקיימא לן רובסון הזה מותר מעיקר הדין לשתות משקין מגולים משום
ראון נחשים מצויים ביננו, אין בכלל זה משקין שהיו מגולים כל הלילה,
ששורה עליהם רוח רעה, ולכן אף בבה"ג ראין חשש נחשים כלל אמור לשמורם
משום סכנה.

ט. גם מי שנוהג לחוש ולהחמיר על גילוי, רשאי לתת משקין שנתגלו לבני
משפחתו שאינם מקפידים על כך, וכן יכול להעמידו על השולחן בעת
שמחה וכוונתו כיון שישתו ממנו המשתתפים, אולם בבגון רא אפשר שכן רובסון
להודיע על כך שהיה מגולה.

ציננים והוספות

מגולים חילי: יצין בספר תוספת ירושלמי
שהוכיח מלשון סמן דרך ארץ, אכן היה מגולין
כל הלילה, גם במקום שאין נחשים מצויים ואין
בו משום גילוי וחשש נחש, ואפילו בבני
ומהדים ואין שאין בהם משום גילוי, סכל
מקום בזה מגולה כל הלילה עד שבו סכנה.

וכן נמצא בצוואת רבי אליהו הגדול (אח
סמן יצין הדי והיר שלא חששה סמן מגולים
בליילת, כי כמה מקדשים מחתכין (משמחתים)
בעולם, ובהם ויקסים בני אדם, והומים כדמים
הנאחשים בכה, ע"כ ומכאן דחשש גילוי
בליילת אנו ענין לחשש נחשים כלל.

ז. בספר איתות רבינו (חיד, מזהר השני, צדק
ל) כתב שפעם נעלה הגאון בעל קהילות
יעקב דיוק אדוות דיוק שנתגלה, והורה שאפשר
להלק את הדין למשתתפים בשמחה, וא לא
לבו משפחתו שאינם מקפידים על כך, ולא
הגביל את הדין שיש להודיע על כך
למשתתפים שהדין היה מגולה, אולם לעומת
זאת מבא שם שפעם של קהילות יעקב את

כאם וכדומה שאנו נבזה גי סמנים, ולא
אמרין לבדו דבר שיש בו חשש מחמת
המצאות, כן כתב בשמחות בשרית מנחת
יצחק (חוב, סמן יצין) לשואל שביקש לבדו
אם שייך דין לבדו בביתו דיוק לענין כיסוי
המשקה.

בז. בן ספקו הגאון רבי יוסף שלום אלישיב
דע"ל (סמן שדור נפש צדק קדוש) וזהו הגאון
רבי חיים קנייבסק שליט"א (חוב סמן יצין) וזהו
מזהר וזה.

בב. בן כבוד הגאון רבי חיים קנייבסק
שליט"א (חוב סמן קדוש) שדור נפש צדק
קדוש) בספר שיה אליהו (חוב סמן יצין) וזהו
שפעם אחת ששגן השטטל של הדין דיוק וזהו
לז משקין מגולים והנחשים הענין, ואמר לו אחר
המלוח שיתוהה שהיו המים מגולים, כיון
שהרשעו זאת בתפלתו.

בג. בדברי תשובה (סמן קדוש) סמן יצין כתב על
רבי המזהר שכתב רובסון הזה כיון שאין
הנחשים מצויים ביננו מותר לשתות משקין

הלכות הליכות ומנהגים בשתיית משקין במשך יום השבת קודש

שתיית משקה חם בפניא דמעלי שבתא

א. מנהג כמה צדיקים לשתות כוס מ"י חם בפניא דמעלי שבתא.

שתייה קודם התפלה בצפרא דשבתא

ב. גם בשבת מותר לשתות קודם התפלה, ואין צורך לקדש קודם, כיון שקדם התפלה עדיון לא חל עליו חובת קידוש, ובמקומות שמתאחרים בתפלה

צינונים וחומרות

(ובאשכנזי, ח"ת, שו"ת קד, שכתב התוספות)
הרה"ק סאטמאר ז"ל כסדרא אצל ש"כ
הרה"ח רבי יואל אשכנזי ז"ל, כיצור את
הרה"ק בבוס מ"י חם, וכאשר ידע שכתב
החכם גדול מאוד, אמר לו "הבאל פסק ובלא"
- לשון חשים במסכת שבת (מג), ודעתי שעל
יד שתיית החמין יסוק את החם המצוי, וזה
הרה"ק ואמר: "פסן ואנס אמי" (כן אמר
החכם) והנה זה לפלא שהיה זה סיפרא מסודרת
בש"ס, אולם אחי כן בדקו בבכ"י המרא, ונמצא
ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס ש"ס
"הבאל דמוחק", והביע שמה ששנו בשם
דאש"י מאמר זה גם לענין משקה חם אין לו
מקור במרא.

צד. כן כתב המחבר בש"ס (ח"ת, שו"ת קד)
"מים מותר לשתות קודם התפלה בין
בחול בין בשבת", וכתב רמב"ם החיים (ח"ת)
ופ"ס ד"ק ש"ס וכו' לא צריכא (אח"כ) "וי"
ששתיה חלב קודם התפלה בכל מקום ומוקד
למאמר דש"ס, ש"י לשתות בודט כן בשבת.

צב. סמעתי מנהגיו רבי שלח אליהם ואב
ראשונים שלישיא ראדמרד מציאנ
[וכן ד"ק אמרתי פקדונות קדש נה ופ"ל שכן המנהג
בבית אבותי הקי צדיקי בית קרעשניץ, שוב
פצאני כן בספר רוא דשכרא (והיה זה חליה)
ש"ס כ"י אודות מנהג הרה"ק רבי אליהם ואב
סקרעשניץ ז"ל בפניא דמעלי שבתא: "למי
שנשם לחמל מנהג אבר בתורו ש"י השירים
בביתות גדול ובגת, והביא לפניו לשתות
חמין (טעם) וחתה מאוד, וניסוק היה בואת,
על דרך שחזר כמה פעמים על דברי הרה"ק
מהר"י אהרן הגדול מקאמ"ץ וצלה"ה, מ"ס
ק"ים ומאכלים ק"ים מקוריים את הנפש
מתעבדה, ועל דרך זה אמר רבינו הקי שחמין
הוא סמיכה מאוד להתעבדה.

צויון שכן הוא גם מנהג צדיקי בית מאבוב
לשתות מ"י קודם עשיית התפלה בערב שבת
לפני חמל מנהג (מן אבות שו"ת קד).

ואדאיריגין בענין שתיית משקה חם, יש
לעין מה שמבאר בספר בית ישראל

גירסה חפץ

יש לחוש שעבור הצות מכלי מעיטא, יש להדר מעיקר הדין לשנות במנה
קדם ההפלה, ואסור להתענות בשבת עד הצות^ה.

והדורות בהבנת כוס המין בשבת

ג. יש להודר שלא להבשל ח"ו באיסור בישול בשבת, לכן המבין כוס קאנא
או מי לא יערה מים וחתום מכלי ראשון על נגרדי הקאנא או המנה
המי.

ד. כענין זה יש להודר מה שמצינו שלוקחים כוס ששתו בו כבר, ויש בו דין
מיפות של משקן שנתקדשו, שאסור לערות לתוכו מים חמים מבהיל ראשון
שעל יד זה אפשר להבשל באיסור בישול ח"ו, לכן יש לנקות היטב את הכוס
קדם ששוקף לתוכו המים^ה.

צינים והוספות

החלב שחלב מטרב שבת, איך קדם הפלה,
ואין כן שם חשש איסור מביה קודם
קודם, וקדם הפלה עדיין לא חל עליו הדין
קודם. ולפי זה דא הדין לביאעם הנזכרים
לשבת קאנא או מיץ קדם הפלה ליישב
דעתו, ודמיון.

צד. קייל להלכא (אין דאס פון שבת, מדי
א דאסור להבשיל בשבת עד שיש שעות
האילו שלומר והפלה ואין מחבול לשם
ההנהגה והפלה אלא כוס המין (אין דאס
דאס חולט מי שחלב אחר שיש שעות נחשב
מחובב אלא להפלה על פי חשבון בשבת כמ
הנהגה והפלה על פי ענין השלוח ואין
כן אלא להשקות חסין קודם ההפלה גם
כאן מותר להסיר עד אחר הפלה, שחייב יא
מכלל הפלה.

צו. בשבת דברי שלום פשוט (אין דאס פון שבת
כאן) וישמרו כוס הדין הסקידא
ועל שם אסור לא ששוקף מטרב - הדין כן עד
בי שבת, או הדין ששוקף את הכוס ששוקף
ומותר לשפך לתוכו מים חמים.

ובשבת מנחת יצחק (ח"ט פ"ט) כ"ב ע"ב
בגן דא: יכתב לי כעת הלמוד חכם גדול אלה
ששם בשמי לענין כוס טרוב ממים, דאס על
יד שממנו באור לנגבו אין יוצאין ב שיה
אמרין דהמטע רשיבות הנשאר כמאן דלית
דמי, ומתר לצרות לליל זה מכלי ראשון, וזה
על פי המבואר במתנין תרומות (אין דאס
(א) דאסן שם המערה מדי לכו ונשקף מים
סיפין, נטמן להנהיג חולין עידיים, והאמת אמת,
שאני וזכר שהבאנו ראיה ממנהיג היל, דאס
יש להדר דאסין דהקילו בתרומה בזה, כמבואר
במספר המעשה שם, ועל ראיה זו נבחר דא
לומר איך על פי שאין ראיה לדבר יש וזכר דאס
- למען שראינו באחרונים שהקילו בכלי משקה
לנגבו, כגון לתוך הקבוקב, להקל כשיצוה הדין
כל המיפות, דאס נשאר דבוק איזה טיפה אלא
מכל כלל, ולא שייך על זה שם בישול, ומותר
ששוקף לקחים בכף לתוך מן הקדירה הנחמה את
המקדוקים לנגב, אבל במקום שיעלו ים למען
כמו שכתב בספר ברית יצחק (פלאהא הדין) את
זה וכל זה אם ההלכות ממים שכבר נבשלו
ונשקפו, אבל אם לא נבשלו, כדא"ל יש לנגב
שלא

והשתייה

שבת קודש

כרת

נה

חשש ציניה במשקין

ה. תחלקו הפוסקים אם שייך איסור ציניה במשקין, יש אומרים דאין חשש
ציניה^ה, ויש שחוששים לאיסור ציניה^ה, ולכן כאשר מבינים כוס מי
בשבת, עדיף לשפך את המים החמים (שכאל שני) לתוך כוס אחר שבו מי
המנוגלים (המנהג), ולא לשפך את מי התמיכה לתוך המים^ה, וכמו כן
במשקה קאנא, יערה את המים (מכל שני) על נגרדי הקאנא, ולא להזיק, אולם
לענין שפיכת החלב לתוך הקאנא לא שמענו להתמיד מחשש ציניה^ה.

והדורות מאיסור בורר במשקין

ו. אם נפל זבוב או פסולת לתוך משקה, אסור לתצאו מתוך המשקה מעד
איסור בורר, ותחלקו הפוסקים מה יעשה, יש אומרים שצ"ע עם הזבוב גם
מעט מהמשקה ועל ידי זה אינו נחשב כבורר פסולה מתוך אוכל^ה (ואר שנגל
הזבוב עם מעט המשקה יושף שוב באותו משקה חורה לתוך הכוס, דאס לא
כן בן המשקה שנגל נחשב כפסולת^ה), ויש אומרים דאין לסמך על הורו זה,

צינים והוספות

המטעב במים, איך ששחנה מראיתו, ובשבת
קנה ביום (אין דאס פון שבת) אסור מותר להפלה,
ובספר ספרי תשובות (אין דאס פון שבת) אסור
כזה: אלא דאס ולא ששקף אלא למקדוקין
והמחמירים שימנעו עצמם מלפנות חלב לטוס
קדם, דאס שפליגין את מי הקפה, והנהגה הנכונה
עדיין הטוב (הדין) רבין שהקדמו מלפנות
ראויים היטב לשיטה כשהם עצמם, ואין
כוונתו לשם ציניה אלא להוסיף טעם, לית דין
דורך כשהם, אמנם עדיין ששחנה מלפנות
מקדוקים (אין דאס פון שבת) אסור מותר להפלה,
ואסור על ידי מי, אולם כאמור אין מונעין כן.

קא. כן כתב הדין (אין דאס פון שבת) יש אומר
כשנשפלים וזבובים לטוס שלא יצא
הזבובים לבין מן המים, ודעה ליה כבוד
פסולת, אלא יקח מן המשקה קצת עשבים.

קב. במקדוקים כעין שחיל (אין דאס פון שבת)
מדי קדם כפיר, הדין שחיל שני

שׁוּשַׁן פּוּרִים

דת. אין חובב להתבשם בשושן פורים לבני המרים¹³⁷, אמנם בודיעשוב נהג להתבשם בשושן פורים¹³⁸.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

שְׁתִּיָּה מִהַיִּם שֶׁנִּזְכָּר

א. כמה צדיקים נדנו לשמות קצת לאחר שאיבת מים שלנו מרמים
שנשאבו^{צ"ה}, ויש שכתבו שזה מנולה נגר חולי הקדחת^{צ"ה}.

במור אם מותר לשתות בערב פסח קודם התפילה

ב. כמורים החייבים בתענית בערב פסח, אף שברעתם לפסח את התענית על ידי השתתפות במזון מסכנת כהתה, צריכים להוזהר שלא לשתות קודם התפלה, כיון שעדיין חובת תענית עליהם.

— ציונים ותוספות —

לשבת, ואם נשתה בן בית מדינת מדינת, נשתה
 19 כאלו התנאים כי מדינת מדינת מדינת (יה
 לעין אם מדינת 22 לבד מדינת, מדינת מדינת מדינת
 מדינת מדינת מדינת, מדינת מדינת מדינת מדינת

[illegible]

והוא נהנה מן המעלה
הנכונה והנכונה

שלטו. רשמן לרשמו מלך מלכותו. ירמיהו
קצו. בשיח אבות (שם) סה"כ: ירמיהו
אומרים שהיא מנולת לקדשה.

[illegible]

לדבר. הרה"ק מצאנו קלויזנבורג ויזע סיפר
בזמן שזו הייתה, בלתי (וזי) שאצל וקטו הרה"ק
כל שבת ציץ מדייטשעס ויזע נהנו לקיים את
מצות הילבסטיין עד ולא ידעו גם בשווען פורים.
בספר שער ישיבה לרה"ק ממונקאטש ויזע
(וזי) כיס הנה"ק המקובל האלוף מן
מדינת פרייזשטאט ויזע, הישועה
ומשפחה בפורים נהנו לו ראלו הישועה הישועה

ז. נשים אינן חייבות במצות השתיה בפורים קשה, ויש אומרים שגם זה יחד מעט קשה. ולענין קטנים כתבו הפוסקים כי שאין להטנם בשתייה קלה.
יש אומרים להלמה חכם אינו לוקח.

יש אומרים דתלמיד חכם אין לו להשתכר בריבים קצא, אולם ברוב הפנים
לא נזכר חילוק זה, (וכן בקודש ראו אצל גדולי ישראל שקיימו מאמר תכנה
בפשוטו (ראה לעיל סעיף ד), ואדרבה יש אומרים דרייקא מי שמועיל בזה
נאי להשתכר, אבל מי שלא הגיע לחסידות לא ישתכר רק ישתדל
ישיור קצא.

ציונים והוספות

קצא. כן כתב הגר"י פתח יום
ראשונים וצ"ל
(י) בספר הפתח ארזי
נראה לי דבאמת דאמר רב דאמר
לבוסי, לכאורה לא לכל אדם נאמר דהו
סבור חז"ל (ב"ב ע"ב) והתפלות פהם שנה
ותעלם, כען ק"ו ואע"ל לפי סכנו, והכל
דבר הבריות שדוהו לא תעשה שמה
א"כ בוודאי ת"ח לא ישתכר וצ"ל בד
בריות, ובהפך וכו' כתב וצ"ל מה
למאן הוא רק להמך חס"א לית' מה
אמר ודלות.

ובן משמע כמה שכתב חסידות אגודת
א"ה ר"ה כמציא לפרש מאמרו וזל: יצא
לי עבדו רבנו דמשי במליחה, במהרה
ורא, ובאשכנז, דכמציא, חסיד
מפורסם אף אם אינו ממשם כל כך עד
עין אורו הן לבדן מודע, משמע
ש"ד, וזאת מברור וכן ראוי של
שכחת ממש.

ב. כן כתב בספר בני ישיב וישיב חזקיהו
ח שמי שנחנך כל ימיו בחסידות יוכל
לחבר לגמרי, אבל מי שלא הגיע לחסידות

ה. כן כתב במסורת שבם הוצי' (חלק י, ספן
ה) נשים אין שייכות בדון ודלכמוסו
דא', שכן מצוה שחכמוסו וזל הקפידו
ליתן הרבה יין לאשה (מסכת סו', וכן
במסורת דברי יצחק (ספן דרים, ובספר
דומי בפירושא (צביד לה) ציין לדברי
הרמב"ם (אור השו"ע) על הפסוק (אסתר א,
ג) ושתי המלכה עשתה משהו נשים,
ע"פ משהו שראוי לנשים, שאין ראוי לנשים
יין.

יד כתב בספר 'לכסופי בפוריא' (תמוז קלח)
נאה למסור העשים משתייה יין, מיון
הם פוסקים חייב השתיה הוא מצד חיוב
ה' ויאה מה שדעתינו מה שחלוצים סימן
ה' בגמרא (עמ"ס ע"ה) דאצל נשים לא שייך
ה' ביון, והנשיך שאפשר שכן מודיק מלשון
שכילה וזה דרבים 'אליש' לכסופי, שבא
בשם

בן הורה האגון בעל קהילות יעקב ז"צ

מועדים חגים (סדר קד) מקדש ישראל
סדר חגים

הפסח, ואם חורדים את נגדיו הקאוע קודם התג שפיר דמי, ואצל מה
קועם נתנו כן יי, אולם אצל הרבה ממקהלות החסידים הקלו לשתות מי
אוועי, ולא זו בלבד, אלא שהקילו לשתותם גם מנה שמונה למה
המ"ד, אף שגורמים שלא לאכול או לשתות אצל השני כימי תג הפסח, וס
לות שהחמירו בזה, ולכן כימי הפסח לא הגיעו קאוע לציבור בבדמי.

מנהג שתיית משקה בארש"ם בפסח

בהיכלם של כמה צדיקים נתנו לשתות משקה הנקרא בארש"ם (מי מן)
בתג הפסח יי. ובשם צדיקים אמרו בזה סוד עמוקיי.

ציונים והוספות

ו"י: היו מדקדקים לקנות קודם הפסח
הקאוע מאיש מהימן, שהיה קנה חלם
שלמים וטחנם והרכב כעצמו, וזה הנהגה
כל סדר עשייתו שיהיה נקי מכל חטא וזמן
ה"ז. וכן הובא בהגדה של פסח ספרות
(עמוד 40) שהרה"ק רבי משה אריה פרייזר
החמיר גם כן לענין שתיית קאוע ולכן הובא
לכיתו קודם התג נגדיו קאוע, והנהגה
ובשלו וטעמו אותם, ומזה הנהגה.

רפ"ב. שם בהמשך ורבינו טוב העני
תשובה: "ובמקומות אלו נתקן הנהגה
שטוש בקאפרי."

והנהגה כשייך שטעמי שרבים פורשים,
ושיש חשש רמאות שמשמשין בשייך
לזכ תורנים וטובים אותם למכור, ושמא
חשש תהלה עם חמץ, וכן שמעתי משלמים
רבים, לכן שומר נפשו ירחק מהם כי בפסח
דן ורחוקה טעי, וממשיך בשערי תשובה:
ש נתקן הנהגה בשייך שבאה מן התגרם
במפתח גדולם, וגם הבקאים מפזרים
ואת כשר לסת, ע"י שמכירים במראה וטעם
הי שיש הבדל בין שייך שנתבשרה
תבשרה, לכן השייך הבאה כדרך גדולתה
אל שם בזה אור לנשלה כללי.

רפ"ג. בספר זכור לאברהם (ח"א ערך סדר
שבכל שנה הבינו אצל הרה"ק מלכות
אדרת ו"י משקה זה הנקרא בארש"ם, וזהו
ממנו כמסורות התג.

והבהירות מצ"ע שם בספר זכור
והפסח (ח"א ע"ב) כי אצל הרה"ק מליצקא ח"י
מכונים קודם פסח שני תביות גדולות של מסק
זה, ובכל ימות החול המועד היה עומד המסין
אחר התפילה: "בארש"ם מיס קרישדן ע"י
פרייזר ב"י מיר, וזעזע עם וויל עסקין ואלו ע"י
קוסמקין, ואמר עוד, שהנה מרגיש שם משה
כימי הפסח במאכל הזה, ושם ע"י
לעצמו לו אחר הפסח מאכל זה ולא הוציא
ב

ב"א. כשייך תשובה (שם) כתב בהמשך
ורבינו יוסבל מקום א"ב במקומות
שקבלו הומרה ו בקאפ"י גם כן, אם חרבי קודם
הפסח י"י להקלי. ובספר שבת פסח (שם עמוד
מ"ב) אצל הרבה חסידים שבת פסח (שם עמוד

ב"ד. בפסח המנהג אמרו יי, כיון שהעזובים היו מפרשים מקרא שכתוב (ויקרא
כ"ג) "כל מחצת לא תאכלו" דקאי על כל דבר שיש בו מנם חמץ,
לכן כדי להוציא מלבם דקדקו דייקא לשתותו בפסח.

ב"ה. יש טעמים להתחיל במנהג זה דייקא בליל שני של תג הפסח למשך כל
ימות ההג"י.

ב"ו. אם שותה בארש"ם שלא כאמצע סעודתו מבדק עליו שהכל מלבי אס
אוכלו בקערה יחד עם תביות סלק או תפריא ואוכלן יחד, שבטאו נושא
מבדק בורא פרי האדמה על הירק ופוסר את הארש"ם, והנה א"לם ששאר
לו מהארש"ם בסוף אכילתו ללא דקיי.

ל"ג בעומר

א. נתנו ביום ל"ג בעומר, העלולה התגא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ו"י,
לנוב על ציונו הק' ח"י ראטל משקה, והוא מנולה לחשובי בני חליליה.

ציונים והוספות

יבס"ר. עבודת עבודה (שמות קודם, חלק
א"י) ספר הרה"ק מנאחה ו"י (עמוד 10)
שוקט הרה"ק רבי אלימלך מנאחה ו"י היה
גדל לומר כי בארש"ם עם קארטאסל הוא מאכל
קודם סעוד, מאכל צדיקים, ואף הוסיף בדרך
גלות שטעמו בתיבה הראשונה שבתורה, כי
הנהגה "בארש"ית" אותיות בארש"ת.

רפ"ד. הנהגה עבודה (שם) מביא שוקט
הרה"ק גייל אסר בשם צדיקים ענין
גדל הזה עמק בטעם אכילת בארש"ם.

רפ"ה. כן מובא בשם הרה"ק מתיירר מנאחה
ח"י שאמר, שסעודתו היה מבקש לרעה
תגם הורב שנתקין כן בפסח, עד שנתקן
לו להפגש עם גדולי ליטא והם אמרו לו
תגם לו (אשר"י מנאחה ח"י עמוד 10). טעם
זה מובא גם כן בהגדה ילקוט ששש"י (עמוד
104 המעשה). ועד כמה דקדקו בזה בפסח
ספר הגה"ק רבי אליעזר דרין פרישדן
גדל (ע"פ שם הוסיף, פסח כ' הנהגה) שזכור לו
סגל ללדונו שמונתו זה מנאחה בפסח מתיירר

הנהגה מנולה בקפידא ובסעודה וזהו א"י
החלק המסמך לעשיית הארש"ם לפסח,
והיתה מחלקת מה לכל השנים.

רפ"ו. כן מובא בהגדה של פסח ספרות ו"י
המנהג (שם ע"ב ע"ב) והנמשך והמלא
מובא שם (מנאחה ח"י) ורבינו גדל טעם זה הוא
להוציא מלבן של צדיקים, לכן בליל שני עם
מתחילין במנחה סעודת המוסר שחזק ג"כ ולא
סבילין העזובים שאמרו שבתורה חשבת
היה כפשוטו, מתחילין במנחה זה גם כן
להוציא מלבם.

רפ"ז. הנה שפסחנה בירחה וזהו ר"ח ח' ח'
כתב וזכרנו עליו בכל חגג בראש פסח
האדרת, כתב על כן בספרי תשובת ח"י
ר"ח ח' ח' וזכרנו בדרך גייל עליו שהכל א"י
שוטה אותו שלא בשעת המעשה, כן שזכר
לחכמי ממשקה דרך שיהיה ללחות וצדקה,
ולא כדרך אכילה.

ב. זיקים עוררו להטען משתיית מים קרים כאשר הצמאון נוכח, והטען נכח את הקטנים מכל ולדותיהם.

ג. מים שעבר עליהם הליכה בכלי מתכות.

א. מדינת דמרא (נה ה.) סבנה לשותות מים מוונים שעבר עליהם הלילה בבל מחבוב, או בכלי נתר (כל ארסה) והשותה מהם דמו בראשיתו, ויש אומרים שהוא הרין למים בעלמא שאינם מוונים יחד.

ב. למעשה במועני לא שמענו שגוררים בזה, וגדולי הפוסקים כתבו ליישב מנה העולם יחד.

ציונים והוספות

מתחייב בנפשו ודמו בראשו, האוכל שום קלף, וביצה קלושה, והשותה שסקין מדינת שני עירין הלילה, והלך בבית הקביעות, והטיל צפריו וזרעו לרחוק לרחד, והפסק דם והשפטה מסתרי, ע"כ. ובסמך: "אמר רב זושא אמר רב, והוא שלט בכלי מתכות".

רפד. בשולחן ערוך הרב (ח"מ הלכות שבתות חפס הלכה ב. כתב: ידכן לא ישתה שסקין מוונים שעבר עליהם הלילה, אחד שסמך בזה, וזהו שלט בכלי מתכות או כלו נתר ואין צד להם מים ענין שער עליהם הלילה בלי הפסקה, ומתבאר דמיל והחשש במים מוונים הוא פשוט המים, ולכן כל שכן דמים בעלמא בכלל המים.

אסנה אודות כך יש לציין מה שכתב בשו"מ דברי יצחק (ח"א ח"ד סימן קנ"א) שצוהו של הגה"ק בעל התניא כח בשו"ת שארית יתרה (נ"א סימן ט) שסמך מפה קדשו פנים רבות, וכל ספק העמיד בתוך חצאי ציגול, והטעם הנה לחזור ולשטות סרק זה לראות אם צדקו דברי, ואם כן, כיון דמספקא ליה להרב דיל ולמסנה לא ראוי להחש לזה, נראה דאין קפידא במים ענינם.

רפד. הגם שהוכח להלכה הן בשו"ת הרב (נ"א) והן בדברי תשובה רד"ק סימן קנ"א, דין לא ראוי לתורה בזה, ונעדרו בזה חז"ל

רפד. מ"ר א"ח הרה"ק ספלאנים ו"ע, שבשנת לוחות. שלטו טעם אכזי הרה"ק רבי נח זצ"ל בשלילות מסיבת אל הנה"ק רבי משה ליידיש זצ"ל באכזי סטרא, ובאכזי הגיג למענו של רבי משה, לכוזר בטוס מים מחמת החום הבכר ששיר, ורבי ו"ע בזהו ויד הנהגה או יד לבנה הקריגעל (שבו היו מים צוננים) ובישק לשותה מים טעם, נצר בו רבי משה: "יד א"ח ז"ל, והצד על עצמו שפאו הולאה לא טעם מים הקריגעל כל ימי חייו.

כיוצא בזה היה מעשה עם מרן ארומור הרה"ק מרשידי ספלאנים ד"ר חיד, שביטל לוחות בזה שער אכזי ה"ק מרן הרה"ק אברהם אברהם ספלאנים ו"ע, את שולחן הסוד, שיהא הוא עם העצרת בתוך, באמצע גבר צמאט פאד, ונמנו למידיה ובישק מאכזי ה"ק שישנו לו טעם בידה קרה שהיה על השולחן, וכל אכזי ה"ק את הכירה ומנו לו כוס ששלו מ"ר לר"ס מל"ו שהם בשולחן, כשחור מ"ר טעם שיהיה עמו לר"ס אחר, וכן שלטו מ"ר טעם בידה לכל המסובים, ורק א"ח שיהיה חלק לכל המסובים נקח לו כוס לתורה בזה ענינו.

רפד. במסכת נדה (ה.) יאמר רבי שמעון בן יוחי, ה"ר רבי' הן שהטעה אותן

בר מצוה

א. הרה"ק מבעלזא ו"ע היה מורה לחתן בר מצוה לשתות את כוס ברית המזון עד תומדו.

ציונים והוספות

שמואל הש"ס, ובסדרה המבואר בש"ס, שסמך בימות שלטו שמועין לחתן קנה כוס לית לו.

רפד. פ"ט היה נוסח הגאון המסמך ו"ע במסכת בר מצוה כאשר הרה"ק מבעלזא ו"ע מורה לחתן הבר מצוה לשתות את כל הכוס עד תומד, וזהו טעם על קידוש, או באכזי שילתא קדיל (ש"ס סימן קנ"א) שאין צריך לשתות את כל הכוס.

כאשר הנהיג בזה הרה"ק מבעלזא נהג א"ח ואמר, וזהו הגם שלי ה"ח אין צריך לשתות את כל הכוס, אלא ידענו קדושתו של הש"ס והש"ס (נ"א סימן קנ"א) מורה להצטרף לזה ציאת פ"ה השמן בשרית, וא"י קיימא לו וישיארה הנהיג בצידו, והצטרף בזה הנה"ק קדושתו שלטו שלטו, א"ח ר"ס סימן קנ"א, ש"פ שכלי המבדה בכלות באמר וישיארה הנה"ק בצידו, אבל מאמר שהיה אז טעם בזה הפקדו, שיהי הנה"ק שפאו את ההלכה ויבטל את העצרת, וזהו אז ההלכה והנה"ק מורה לעצרת הפקדו, לכן היה צריך לזהר להיות גמור, כי הנה"ק הנה"ק צוה להיות בשלימות גמורה, ע"כ. ומשם זה יש להזהר לכוזר בן מצוה שיהיה טעם הכוס לעיל הנה"ק ומצוה, כאשר הוא מתקן לאשתו במצותו, שיהיה כל משכית בשלימות לא יטען על הכל דרובו ככלו בזה הנה"ק, מ"ר קנ"א.

הרב החסיד המסמך מו"ר שפאלא גבריאלי ז"ל, שליט"א מוחל מומחה פניה"ב יצ"ו, וכעזה ליישב מנהג העולם ששותים מים שלטו מלילה ברוי מים המרובים בכתי כנסיות ובתי מדרשות, שהמים ל"ט בכלי מתכות בסמך הלילה, וכפ"ס הנה"ק מצוי בליל שבת ששכנים את המים מטרם שבת.

אסנה חפשיה ומצאנו בשו"ת ש"ס הל"ו (ח"א סימן ב. א"ח ב. שנשאל על כך, וכתב ליישב מנהג העולם, והוכן בדיוק הם דמיון כל סוף לא הוכח להלכה לא ברמב"ם ולא בסוד שו"ת, וא"ח ו"ע טעם שידעו שהם דברים מנוונים שקשה לעמוד עליהם וישובו פתאים ה, וכע"כ מה שצאנו בתנ"י (נ"א סימן קנ"א) שיהיה לנען חשש ונענו שאין נזהרים כל כך.

והנה"ק מ"ר כתב, דא"פ אם נעקוט דה שייך להלכה גם כיוון הזה, מכל מקום קבלה בידו בשם מ"ר הנה"ק א"ח ו"ע, דבכל א"ח ויחסיים א"ח יש שיער כל דבר אסור להלך, ולפי זה נהגו לומר, ולא שייך אזהרה חז"ל אלא בכלי מתכות וידעו שהיו המסקים מנוונים על המכתה פ"ט, וידעו שמתצ"א ארס מוסב, אבל כח"ס שהל"ה מתכות הוא שונה מאד, והוא מוסב במצותו מצופה וכיוצא בו, בכח"א נהגה לא על אזהרה, עכ"ל.

ע"ד כתב בשו"ת דברי יצחק (ש"ס) ונראה שיהי וי"ד א"ח על דא"ח רמ"ק מוונים היינו ידענו חוקים

המסעות המעמד כאשר נכנס יין ויצא סוד, מתארים התלמידים (השורש מביטח)
עמד (ע), שבים הפורים היו שולים התלמידים לבית רבם הגדול, ועדשים את
פסלים משני צדי השלחן, שהיה עמוס ביינות ממשלוחי המטת של בני
שלם.

אין שם בראש המסובים והשוליה היתה כדת, כשהוא שותה ומשקה לתלמידיו,
אין מסובין לגדול, ביום זה ניתן לתלמידים פתוחן מה לפני רבם הגדול,
וזו לבם ביין היו משמיעים חידושים ורעיונות במגילה, ובמסכת מגילה, זה בונה
סותר, זה מקשה וזה מתרץ, ונכנס יין ויצא סוד, כשכל אחד גילה מסתוריו
דש, במסחר, בבקאות, ובפלפל, ורבם מאיר להם פניו כדת הדום.

שם והל הין לפעל פשלו, והתלמידים כבר קיימו בעצמם "עד דלא ידע",
פנה והאן את פיו בחכמה, והחל שוור דברים נפלאים בהלכה ש"ס
סקים, ספרא וספרי, אגדות ומדרשים, קבלה ודרוש, כאשר בתחילה עדיין יסו
למידים להאזין אהן ולסוץ לדעתו, אולם אט אט נעצמו עיניהם, ונשמטו
שידם על השולחנות.

בטעם טעם לציין בענין זה עוד (עמוד אש פרק ג עמוד יח), שביחולות של הגריל
נדחק אחד מבני העיר לבית אביו, והשתולל כשמראהו כמבושם, הילד המיקח
שם שאין כאן אלא שיכרות מעשה, ונענה בחידוד לשונו "הריהו מיהו
יקרא" (כשיטרא).

אברהם

במחיצת הרה"ק הבית אברהם מסלאנים ז"ע

האיור סיום הפורים בשנת תרפ"ט לפ"ק
בביקור אברהם בעיה"ק סטריא ת"ו

מסכים וכו' חסדי סלאנים באוה"ק לביקורים מרוממים של אותו צדיק
בעלותו לזמן קצר אין הקודם, הראשון בשנת תרפ"ט, והשני בשנת תרצ"ג.
בשנים שנה ביום הפורים באוה"ק בקרב עדת צאן פרעיות, וזכו להתחנך
לאור הגדול, ובפרט בעבודת הקודש והשגבה בהאי יוסא רבה, וביותר
משרת שולחן שנה משה ה"ן כשנכנס יין ויצא סוד, כאשר באותה שנה
נפרצו כל המסכים, ונצי אש נפקין בהדרגה מלבו הבורע כיבוד אש להבת
שולחן, לפניו האיר קרן מעדוהם של וקני החסידים סמסעד זה ביום
הפורים שנת תרפ"ט (הנהגה וכו' אברהם אברהם).

ביום הפורים ערך את שולחנו במשך י"ב שעות תמימות, הוא נכנס לשירת
השולחן כשפניו בוערות כלפידים, וזהו זה מעמד מרעיד לבבות.

לשנים הרגישו הנוכחים כאילו מכה בהם הרבי בשבט מוסר לעומק לבם, לשור
את נשמתם הרדומה, היו רגעים בהם חשו כאילו הוריד את השמים אל
הארץ, ופתאום התהפך המצב ונראה כי הרבי דווקא אותם אל השמים.

מן החל לשיר בקול חרצב להבות את הניגון הידוע: אנה אלך מוחזק ואנה מפניך
אברהם... בהשתפכות הנפש ובדביקות עצומה, הקהל לא מוצא מנוח במשח
ומילים מועדנות כל אחד ואחד: "אנה מפניך אברהם..." גם שם ידך נתתי..."

ומשה השתררה בוהכל ביהמ"ד ככלות השירה הרוממה, ולפתע נקטעה הדממה,
מן משמיע אימרה תריפה נוקבת חדרי בטן וזה הוכנה: כחנן במגילה צדי
הפלך ביהודים, הקב"ה יש לו אוצר גנוח חבוי בנשמתו של כל יהודי אפילו פחות
שמנחתים צריך לגלות את האוצר הזה...

הצינור פותח במעגן המקובל על מזמור "למנצח על אילת השחר" א"ל א"ל
למה עזבתני... שוב משתנתקת השירה ומרן פותח ואומר בקול שבור: כל
הפושט יד נוזנים לו, "אוי" נעביר... אבל אין לו יד... מפני וד ששתלחנה
במקדש... אין לו יד, נעביר... הנוכחים כולם התמלאו הרהור תשובה - אט כל
ק עשים עד שאפילו אין לו יד - מתמוגג מרן בכבר, אבל שוב קול מתמלא
עודו ותקוה: אם לוקחים את כל הידיים של טולם ועשים מרן יד אחת נולה
ומבקשים מתקב"ה ה"ד הזאת מניעה עד כסא הכבוד...

מדי פעם פותח מרן את פ"ק ומשמיע מימרה קצרה ותריפה המבעירה את לבבות
החסידים ומציתה בהם אש, שהמשיכה לעשר בקרוב עשרות בשנים.

בתוך הוא פונה אל מרן הרמ"ח סלאנים ז"ע ואומר: ותבן ותחתן לו, מה כנסת
ישראל בוכה ומתחננת: "לך", שהיא רוצה רק אותו, ואני קרבת אליהם
ל טוב... החסידים פורצים שוב בשירה ומרן מתחיל לקבל משלוח מנות מאשר...

והחסיד המרומם רבי אהרן יוסף לוריא זצ"ל ניש יחד עם בני הילד אברהם (זהו
הרה"ק ר' אברהם לוריא זצ"ל) הילד מחזיק את משלוח המנות שהביא
אמו, קטרה מצופה נייד כסף ועליו היתה ימים צלולות שכמיהן קשוחות בשם ידך

מן לוקח את הקערה, וכשפניו נוהרות הוא מסריח את לשון המסך ומחזיק על יד
מפני וזה נחפה בכסף ואברותיה ביוקרה חרוץ, ומשמיע דברי תורה על מסע זה

נעבוד עוד כמה רגעים ניש עוד אחד מהחסידים וגם הוא משי משלוח מנות
דויד... וזה נחפה בכסף ואברותיה ביוקרה חרוץ, ומשמיע דברי תורה על מסע זה